

gartnerhallen

Årsrapport 2021

Innhold

Administrerende direktør har ordet	3
------------------------------------	---

Dette er Gartnerhallen

2021 i tall	6
Gartnerhallens rolle i verdikjeden	8
De 4 pilarene i markedsbalanseringen	9
Å eie Gartnerhallen	12

Året som gikk

Ett år med nytt styre – en samtale mellom Gillund og Folden	14
Kvalitet	17
Styrker samhandlingen med nytt IT-system	18
Eiernes viktigste møteplass	20
Markedet og vekstsesongen 2021	22
Vekstsesongen 2021	24
Nytt prosjekt i 2021: Mer norsk løk	29
Samhold gir styrke og gjennomslag	31
Økt norskhandel på frukt og grønt er god matberedskap	35
Slik jobber Gartnerhallen med bærekraft	38
Styret og daglig leder	41

Årsberetning

Styrets årsberetning 2021	44
---------------------------	----

Årsregnskap

Resultatregnskap	51
Eiendeler	52
Egenkapital og gjeld	53
Kontantstrømanalyse	55
Noter	56

Sammen er vi Gartnerhallen

Verden og hverdagen kan snu fort, og sjelden har vi merket dette så tydelig som de siste årene. Samtidig som vi også i 2021 leverer et rekordresultat i Gartnerhallen, ser vi også tilbake på et år preget av uforutsigbarhet og store endringer.

I skrivende stund kan vi i stor grad legge pandemien bak oss og tilpasse oss til en ny hverdag uten smittevernrestriksjoner, avstand og stengte lokalsamfunn. Selv om mange ting har blitt satt på pause under pandemien, har verken Gartnerhallen eller norsk grøntproduksjon på noen måte stoppet opp. Til tross for stor uforutsigbarhet og kraftige endringer i marked, rammevilkår og hverdag, har Gartnerhallens eiere – norske produsenter av poteter, grønnsaker, frukt og bær – i fellesskap opprettholdt leveranse på de aller fleste kulturer. Denne innsatsen har alle dere som eiere god grunn til å være stolte over.

Innsatsen vitner også om en stor evne til å tilpasse seg. I omtale av evolusjonsteori oversetter vi ofte Charles Darwins kjente grunntese, «survival of the fittest», til «den sterkeste overlever». Men dette er en misforståelse og en feiloversettelse. I sin egentlige betydning er det ikke nødvendigvis styrke som er drivkraften i Darwins teori. Snarere er det evnen til å kunne tilpasse seg som er avgjørende.

Denne betydningen av tilpasningsdyktighet kan også være til inspirasjon på områder utenfor biologien. At vi nå er over i en «ny normal» betyr nemlig på ingen måte at vi går tilbake til en tid før pandemi var en del av dagligtalen, ei heller at vi kan forvente stillstand framover. Snarere må vi evne å være dynamiske og spørre oss selv: Hvor går veien videre? Hvilke tilpasninger kan og bør vi gjøre nå? Hva kan vi påvirke, og hva skal vi prioritere?

Balansegangen mellom kortsiktige og langsiktige hensyn

I tråd med Gartnerhallens formål om å ivareta grøntprodusentenes interesser, ligger det i vår natur som et samvirkeselskap å søke en god balanse mellom kortsiktige og langsiktige hensyn.

Gartnerhallen har de siste 2 årene fungert i konstant beredskapsmodus, hvor arbeidet i stor grad har kretset rundt spontane problemstillinger som må løses raskt. Parallelt med kontinuerlig produksjonsplanlegging, markedsarbeid, bred myndighetskontakt og eierdialog i aktuelle spørsmål, har vi også opprettholdt fremdrift på de langsiktige oppgavene.

Viktige eksempler på dette er styrets arbeid med ny strategi, utviklingen av nytt IT-system, oppfølging av Grøntutvalgets rapport gjennom etableringen av Forum for Norsk Grønt og våre bidrag inn i viktige FoU-aktiviteter. Dette er alle eksempler på prosesser som skal skape vekst og verdi for Gartnerhallens eiere i framtida.

Målet med ny strategi er nettopp å forsøke å svare ut spørsmålene om veien videre, og finne de nødvendige tilpasningene for en omverden i endring.

Hvordan kan vi legge til rette for tilgang på ny teknologi som bygger konkurransekraft for norsk grøntproduksjon? På hvilke måter kan vi møte de viktigste driverne for vekst? I hvilken grad vil nye forbruksvaner som ble etablert under pandemien følge oss videre? Og hvordan kan vi rigge organisasjonen Gartnerhallen enda bedre, for å utnytte den store kompetansen og potensialet som ligger i et sterkt fellesskap?

Dette er eksempler på sentrale problemstillinger som styret og tillitsvalgsapparatet har jobbet med gjennom strategiprosessen. Ny strategi vil bli ferdigstilt i løpet av 2022. Vi i administrasjonen ser fram til å fortsette arbeidet i den retningen som blir lagt.

Møteplasser

Gjennom 2021 har vi i administrasjonen møtt mange produsenter til gode samtaler både fysisk og digitalt. Gjennom blant annet gårdsbesøk, et titalls webinarer, deltakelse i medlemsmøter regionalt – og ikke minst når 350 av oss kunne møtes på Gartnerhallen-kongress i november 2021 – har vi fått tilbakemeldinger om den krevende situasjonen mange står i. Først med ekstrem arbeidsbelastning under pandemien, etterfulgt av galopperende kostnadsvekst på nær sagt alle sentrale innsatsfaktorer utover høsten og vinteren. Kostnadsveksten på produsentleddet vises heller i postene når Gartnerhallens regnskap gjøres opp.

Arbeidet med å få på plass tilstrekkelig kostnadskompensasjon, blant annet en egen strømstøtteordning, sto høyt på agendaen gjennom høsten. Gjennom våren har innspill og kontakt knyttet til jordbruksforhandlingene hatt høy prioritet.

Selv om arbeidet har gitt resultater, kan vi ikke slå oss til ro med det vi har oppnådd. Strømstøtteordning kom på plass, men vi har bare delvis lyktes med å få på plass en innretning som står i forhold til kostnadene produsenter, lagre og pakkerier opplever. Selv om partene i vårens jordbruksavtale ble enige om midler til flere viktige satsinger i grøntsektoren, får vi som næring fortsatt en uforholdsmessig liten

andel av budsjettmidlene, sett i forhold til matproduksjonen og verdiskapingen vi bidrar med i dag – og det vi har potensiale til å bidra med i framtida. Dette viser at det fortsatt er et stort behov for å bygge kunnskap om mulighetene og utfordringene i grøntsektoren. Her kan Gartnerhallen spille en sentral rolle.

Når vi i skrivende stund ser med vantro på krigen som utspiller seg øst i Europa, og den store usikkerheten som følger av dette, er det på ingen måte lett å vite hva de neste årene vil bringe.

Noe vet vi allikevel med sikkerhet. Samfunnsoppdraget vårt: å produsere trygg og god mat av høy kvalitet med utgangspunkt i naturressurser fra nord til sør i landet, er stadig like viktig. Pandemi, råvaremangel, kostnadsøkninger og et ustabilt verdensbilde bidrar også til at flere forstår bondens viktige rolle i landets beredskap. Og selv gjennom krevende tider har vi vist hva fellesskapet vi alle er en del av – administrasjon, tillitsvalgsapparatet og 1047 dyktige norske grøntprodusenter – kan få til ved å jobbe sammen.

Derfor er det avslutningsvis på sin plass med alle som bidrar i og utenfor dette fellesskapet. Takk til samarbeidspartnere og kunder for samarbeidet i året som har gått. Takk til alle tillitsvalgte, sentrale og regionale kulturansvarlige produsenter og ansatte. Og ikke minst en stor takk til deg som eier av Gartnerhallen. Dere har alle grunn til å være stolte over innsatsen i året som har gått. Vi ønsker alle lykke til med årets vekstsesong!

Kai Knutsen
Konstituert
administrerende
direktør

Dette er Gartnerhallen

2021 i tall

Grøntproduksjonens andel av verdiskapingen i jordbruket:

18 %

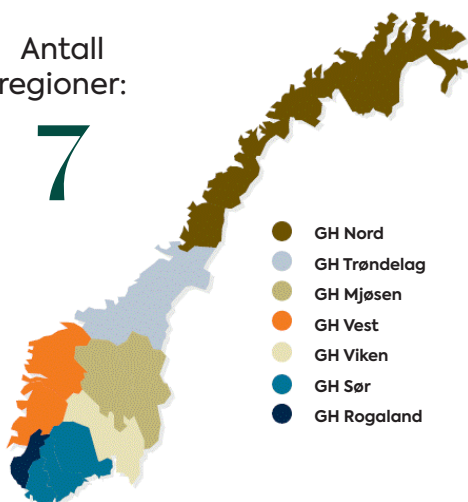

Antall eiere:

1047

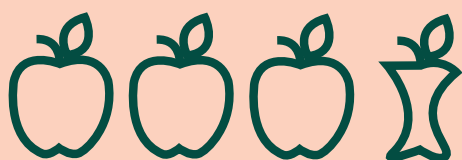
Antall regioner:

7

- GH Nord
- GH Trøndelag
- GH Mjøsen
- GH Vest
- GH Viken
- GH Sør
- GH Rogaland

Mer enn 7 av 10 av befolkningen foretrekker norske grønnsaker

Nordmenn spiser i snitt 3,2 porsjoner frukt og grønt daglig (5 om dagen)

Markedsandel av norskproduserte grøntprodukter

65 %

**Fem største kulturer
målt i verdi**
(Konsum)

Gulrot

314 mill.

Agurk

280 mill.

Tomat

329 mill.

Potet

357 mill.

Jordbær

192 mill.

Gartnerhallens rolle i verdikjeden

Vårt mål er å skape verdi for våre 1000 eiere ved å levere smakfulle og trygge kvalitetsprodukter til den norske forbrukeren.

Gartnerhallen er en samvirkebedrift eid av over 1000 norske grøntprodusenter over hele landet. Vi er Norges største leverandør av frukt, bær, grønnsaker og poteter, gjennom innkjøp av grøntprodukter fra produsentene som eier Gartnerhallen. Gartnerhallen omsatte i 2021 grøntprodukter for i overkant av 3,1 milliarder kroner, og har en markedsandel av norsk-produserte grøntprodukter på om lag 65 prosent.

Vår største kunde er BAMA, hvis kjøp står for om lag 90 prosent av omsetningen. BAMAs største kunder i dagligvaremarkedet er NorgesGruppen og REMA. NorgesGruppen og REMA er største eiere i BAMA. BAMA Storkjøkken forsyner det norske storhusholdningsmarkedet.

Nordgrønt-produsentene leverer til COOP og Produsentforeningen 1909 har avtaler med deres del av verdikjeden, uavhengig av Gartnerhallen. Verdikjeden for grøntprodukter i Norge er således todelt med to parallelle varestrømmer.

I tillegg til leveransene til dagligvaremarkedet og storhusholdningsmarkedet via BAMA, leverer Gartnerhallen grøntprodukter til store industri- og videreforedlingsaktører der de største er; FINDUS, Sørlandschips, Smaken av Grimstad, NORREK og Synnøve Finden.

Hoff SA er en viktig kjøper av den delen av det produserte potetvolumet som ikke holder tilstrekkelig kvalitet til konsummarkedet eller som innsatsfaktor i industrielt bearbejdede potetprodukter. Den såkalte avrensen levers til Hoff, som benytter denne i potetmel og spritproduksjon. På denne måten tas hele potetavlinga vare på.

Gartnerhallen har en viktig rolle for å sikre våre produsenter markedsadgang, for å sørge for at det norske markedet for grøntprodukter er i balanse, og for å bidra til akseptable produsentpriser.

Markedsmodellen i grøntnæringa har fungert meget godt i over 20 år, sikret produsentene markedsadgang, bidratt til balanse i et komplisert marked for ferskvarer, og sikret økt norskandel for frukt og grønt.

Gjennom et integrert og tett samarbeid, der alle aktører i verdikjeden gjør sin del av jobben, har vi lyktes med å sikre vekst i markedet, et marked i balanse og akseptable priser for produsentene.

Gartnerhallen sikrer markedsadgang og bidrar til markedsbalanse i grøntmarkedet

Markedsbalanseringen i grøntnæringen består av 4 hovedpilarer:

- 1. Langsiktige leverings- og samarbeidsavtaler**
- 2. Årlig produksjonsplanlegging basert på markedets behov og produsentenes produksjonsønsker**
- 3. Felles ukentlige prisanbefalinger fra produsentorganisasjonene gjennom GPS**
- 4. Løpende håndtering av volumer og uttak av priser gjennom integrert samarbeid i verdikjeden**

De 4 pilarene i markedsbalanseringen:

1. Langsiktige leverings- og samarbeidsavtaler sikrer forutsigbar markedsadgang

Langsiktige leverings- og samarbeidsavtaler mellom Gartnerhallen og våre kunder sikrer forutsigbar markedsadgang for Gartnerhallens produsenter, og legger til rette for samarbeid om innovasjon, vekst og økt norskandel.

Gartnerhallen og BAMA har en langsiktig leveringsavtale som løper for 10 år av gangen, inngått første gang i 1997. Gartnerhallen og NorgesGruppen har en egen langsiktig samarbeidsavtale.

Gartnerhallen har også langsiktige leveringsavtaler med de enkelte industrikundene, som sikrer markedsadgang og som regulerer samarbeidet om leveranser av grøntprodukter til industrimarkedet. Hvert år forhandles og inngås det avtaler om priser og leveringsbetingelser mellom Gartnerhallen og industrikundene.

Offensivt arbeid med innovasjon er et viktig tiltak for å tilpasse virksomheten til markedets behov, og sikre at de norske grøntprodusentene har sorter, produksjonsmetoder, teknologi som sikrer konkurransekraft, lønnsomhet og positiv langsiktig markedsutvikling. Gartnerhallen arbeider aktivt med innovasjon sammen med våre produsenter, og vi har et tett innovasjonssamarbeid med kundene våre. Et eksempel på dette er Grofondet, som gjennom finansiering av innovasjonsprosjekter bidrar

til det grønne skiftet ved å øke omsetningsverdien og forbruket av norske frukter, bær, grønnsaker og poteter. Grofondet eies av Gartnerhallen, BAMA og NorgesGruppen i fellesskap.

2. Årlig planlegging av produksjon i tråd med markedets behov

Et balansert marked, med godt samsvar mellom tilbud og etterspørsel, er viktig for en bærekraftig produsentøkonomi. Arbeid med å balansere markedet i grøntsektoren er basert på tett dialog mellom Gartnerhallen og kundene våre. Gartnerhallens 25 sentrale kulturansvarlige produsenter (SKP) utgjør en viktig stamme i vårt markedsarbeid.

Hvert år innhenter Gartnerhallen produksjonsønsker fra hver enkelt av våre produsenter. Vi sammenholder dette med innsikt i markedets behov gjennom å innhente tall fra våre kunder for neste års forventede forbruk. Dette danner grunnlaget for Gartnerhallens tildeling av ukentlige produksjonsplaner til hver enkelt av våre produsenter. I prosessen har vi tett dialog med våre regionråd og sentrale kulturansvarlige produsenter (SKP).

De årlige produksjonsplanene er således bygget på tett interaksjon i hele verdikjeden, der markedsaktørene i de ulike leddene samarbeider for å oppnå markedsbalanse. Uten store aktører i hele verdikjeden som har god innsikt i totalmarkedet og forbruksmønstrene, vil ikke markedsbalanse kunne oppnås.

Gartnerhallen har ikke mottaksplikt for produserte volumer fra produsentene. Men når produksjonsplanene er avtalt mellom Gartnerhallen og den enkelte produsent, strekker alle leddene i verdikjeden seg langt for å samarbeid om i sikre avsetning av det produserte volumet. Vårt felles mål er at alt produsert volum skal omsettes i markedet.

3. Gjennom sesongen: Ukentlige pris anbefalinger fra Grøntprodusentenes Samarbeidsråd

De årlige produksjonsplanene er grunnlaget for å skape balanse mellom produsert volum og markedets behov. Det er likevel en umulig oppgave å treffe helt presist hvor stor produksjonen skal være for å treffe markedsbehovet gjennom hver uke i hele sesongen. Importvolum og -priser spiller også en betydelig rolle. Importvernet for grøntprodukter er svakt, og importkonkurransen har en stadig større påvirkning på markedet.

Grøntprodusentenes samarbeidsråd (GPS), som er en felles organisasjon for Gartnerhallen, Nord-grønt og Produsentforeningen av 1909, har en svært viktig rolle for å anbefale ukentlige priser, som sikrer at markedet balanserer. Prisene som anbefales fra GPS hensyntar importpriser, produsert volum, etterspørselssvingninger i markedet mm. GPS har 25 styringsgrupper for hver av de største produksjonskulturene, der Gartnerhallens apparat av Sentrale Kultursansvarlige Produsenter utgjør en viktig del. Styringsgruppene tar daglig pulsen på markedet, og har en betydelig innsikt i totalmarkedet for hver sin kultur.

Produsentorganisasjonene som utgjør GPS har, gjennom unntak i Konkurranseloven, adgang til å samarbeide om anbefaling av priser. Et slikt samarbeid er en helt avgjørende bærebjelke i arbeidet med å balansere grøntmarkedet.

GPS er finansiert av produsentorganisasjonene, der finansieringsandelen er basert på omsetningsandelen for hver organisasjon. I tillegg mottar GPS noe finansiering over Jordbruksavtalen.

12 grøntprodukter har målpriser framforhandlet i Jordbruksavtalen.

Både de ukentlige anbefalte prisene fra GPS og målprisene følges i utstrakt grad av BAMA og COOP.

4. Løpende håndtering av markedet i en tett integrert verdikjeden gjennom sesongen

Det er en krevende øvelse å oppnå balanse i et marked med varierende importpriser og -volumer, der produksjonen bygger på biologisk produksjon, og både avlingsnivå og forbruksmønstre preges av vær og vind. Produksjonen består av en rekke ulike kulturer med ulike egenskaper. Eksempelvis har enkelte produkter, som bær og salater, kort holdbarhet, mens andre produkter, som potet og gulrot, har god lagringsevne.

Aktørene i markedet fra Gartnerhallen til BAMA, og videre til dagligvarekjedene ut til den enkelte butikk, jobber derfor i et finmasket og tett integrert samarbeid for å håndtere markedet hver dag året rundt. Slik sikres avsetning av produserte volumer, og uttak av GPS sine anbefalte priser. I et så vidt komplekst marked, der utbudet av til dels korttidsholdbare

produkter skal være tilgjengelige i butikker over hele landet hver dag, er det helt avgjørende at store aktører med god innsikt i totalmarkedet samarbeider om håndtering av varene, og har løpende dialog. Kampanjer benyttes aktivt for å skape samsvar mellom etterspørsel og tilbud, og dirigering av varer til rett region når det oppstår ubalanser. Kampanjer er derfor viktige tiltak for alle parter.

En situasjon med mange, mindre aktører uten slik totaloversikt, ville rive beina unna grunnlaget for balansering av markedet og uttak av akseptable priser, og dermed være ødeleggende for produsentøkonomien. Sagt med andre ord: Et marked med mange små aktører uten totaloversikt, i en situasjon med alles kamp mot alle, ville ødelegge grunnlaget for en velfungerende norsk grøntproduksjon.

Produksjonsplanlegging for vekst

Gartnerhallen har i samarbeid med kundene våre, satt et ambisiøst mål for vekst i omsetning, på 150 prosent fra 2016 til 2030. Det er avgjørende at veksten er tilpasset markedets behov. Overproduksjon i en markedsbasert næring som grøntsektoren vil være helt ødeleggende for produsentenes økonomi, og gjennom produksjonsplanlegging har vi et godt verktøy for å vokse smart, og i takt med markedet.

For å realisere de store vekstmuligheter i grøntsektoren er det helt grunnleggende at Gartnerhallen bidrar til markedsbalanse og forutsigbarhet for våre medlemmer. Dette krever høyt fokus på produksjonsplanlegging og prognosering av produksjonen.

Gartnerhallen fulgte i 2021 opp strategiplanen og målsettingen om å styrke arbeidet inn mot aktiviteter som gir økt verdi for medlemmene.

Revisjoner utført av Gartnerhallen

Grøntnæringen har stort behov for arbeidskraft i sesong. Det har vært et særskilt søkelys på dette i media og hos myndighetene forbindelse med koronapandemien og innreise-restriksjoner i 2020 og 2021.

Den overordnede ambisjonen er at Gartnerhallens produsenter skal være de beste arbeidsgiverne i grøntnæringen. For å følge opp tiltakene i handlingsplanen utførte Gartnerhallen i 2021 risikobasert oppfølging ute hos produsenter med fokus på arbeidsforhold.

Revisjonene avdekket noen avvik, eksempelvis at arbeidskontraktene var på feil språk eller at de ansatte ikke hadde signert på opplæring i HMS. Alle avvikene er nå lukket.

Elektronisk kvalitetssystem

For å få til en mer enhetlig oppfølging av fellespakkeriene har Gartnerhallen tatt i bruk et elektronisk kvalitetssystem, VIS. VIS er et system for å tilgjengeliggjøre prosedyrer, utføre fareanalyser og håndtere avvik. Gartnerhallen har også lagt inn eksempler på prosedyrer og maler som pakkeriene kan ta i bruk.

Målet er at alle fellespakkeriene skal ta i bruk dette systemet. Felles prosedyrer som vil gjelde for alle fellespakkeriene blir også gjort tilgjengelige i VIS. I 2021 ble det gitt opplæring til fellespakkeriene i systemet og hittil har 22 av fellespakkeriene deltatt på opplæring. Arbeidet med å få fellespakkeriene til å delta på opplæring og å ta systemet i bruk vil fortsette i 2022. For å styrke pakkeriene sitt arbeid med kvalitet vil alle fellespakkerier få tilbud om å delta på HACCP-kurs i løpet av 2022.

Gartnerhallen har en avtale med Stiftelsen Norsk mat som utfører revisjoner av fellespakkeriene basert på en sjekkliste utarbeidet av Gartnerhallen. Fellespakkeriene mottar en slik revisjon hvert tredje år. I tillegg skal de også utføre en årlig egenrevisjon basert på samme sjekkliste.

Fra 2022 styrker vi arbeidet med kvalitet, og kvalitetsleder i Gartnerhallen vil følge opp lukking av avvik fra eksterne revisjoner utført av stiftelsen Norsk Mat hos fellespakkeriene.

Ny bransjeavtale

Gartnerhallen har et ansvar i verdikjeden for å sikre at produkter er trygge for forbruker og framstilt i tråd med regelverk og avtaler. Gjennom bransjeavtalen for frukt og grønt er Gartnerhallen forpliktet til å følge opp at produsenter som til enhver tid leverer varer til våre kunder er KSL-godkjent når leveransen skjer. Gartnerhallen har rutiner som sørger for at produsenter med ikke gyldig KSL-status blir fulgt opp og får dette på plass. Produsenter som er 45 dager over frist for gyldig KSL-status får varsel om stans i varestrømmen. Dette arbeidet gjøres i tett dialog med pakkeriene.

Kontinuerlig forbedring gjennom kvalitet og forskning

De siste årene har vist oss at produsentene våre har stått og antakeligvis vil stå overfor store utfordringer i fremtiden innen arbeidskraft, klima, og økte priser på innsatsfaktorer og energi.

For at vi fremdeles skal kunne produsere produkter i tilstrekkelig volum og av god kvalitet bidrar kvalitetsavdelingen i Gartnerhallen inn i flere forskningsprosjekter som blant annet Climates Futures, Økt norsk fruktproduksjon, Vekst i vekst, PacKnoPlast, Holdbarsjekken, Kompetanseheving – Nye eplesorter og Samhandlingsprosjektet på bær.

«Prosjektene gir grunnlag for kontinuerlig forbedring, både hos produsent, for Gartnerhallen og for næringen.»

Å eie Gartnerhallen

Gartnerhallen er til for å utgjøre en forskjell for våre grøntprodusenter. Som eier er produsentene en del av landets største fellesskap for grøntprodusenter, og en organisasjon som sammen jobber for eiernes felles interesser i et marked med mektige spillere.

Å være eier av Gartnerhallen skal utgjøre en forskjell

Samvirket Gartnerhallen SA har som formål å fremme eiernes næringsmessige og økonomiske interesser. I kjernen av dette er omsetning av eiernes produkter, markedsføring, detaljert produksjonsplanlegging, FoU, næringspolitisk arbeid og å snakke grøntnæringa opp og frem i det offentlige rom.

Aktivt markedsarbeid bidrar til å sikre produsentenes interesser inn mot kundene. Ved å stå sammen er produsentene en sterkere aktør, enn hvis hver enkelt skulle operert i verdikjeden.

Hva gir eierskap i Gartnerhallen

Det viktigste eierskap i Gartnerhallen gir er trygghet og forutsigbarhet gjennom markedstilgang, gode leveringsavtaler, og eierskap til produksjonsplan.

Mulighetene og fordelene er flere – her er noen av de viktigste:

- Mulighet til å påvirke gjennom eiermøter, årssamlinger og som tillitsvalgt regionalt og sentralt
- Nytte av forhandlingsutvalg som sikrer produsentinteressene i forhandling av avtaler med kunder
- Faglig og sosialt fellesskap gjennom aktive og framoverlente produsentmiljøer
- Kultursatsning gjennom strategier og planer for hver kultur i nært samarbeid med SKP-er og produsenter og kunder for å skape vekst og lønnsomhet for produsent
- Delaktighet i et langsiktig markedsarbeid for å øke norskandelen, verdi- og volumutviklingen og sikre konkurransekraften for Gartnerhallens eiere
- Delaktighet i bærekraftig produksjonsplanlegging gjennom årlige produksjonsplaner som skaper balanse mellom produsert volum og markedets behov som igjen gir et grunnlag for å vokse smart, og i takt med markedet
- En aktør i ryggen som jobber for grøntprodusentene og grøntnæringens plass i verdikjeden, som tar et aktivt eierskap til innovasjon som skal gi produsentene gevinst på kort og lang sikt.
- Bistand og veiledning til produsent i relevante temaer, som arbeidsgiver-spørsmål, kvalitetskrav med mer.

Året som gikk

Laglederne

– Potensialet i Gartnerhallen og i grøntsektoren er enormt, slår Nils Olve Gillund og Aud Mari Folden fast. Som leder og nestleder i Gartnerhallen SA går de i front for å hente ut dette potensialet, og skape vekst og økt lønnsomhet for Gartnerhallens eiere.

Midt i de travle maidagene, mellom våronn, konfirmasjoner, jordbruksforhandlinger og årsmøteforberedelser, har Nils Olve Gillund og Aud Mari Folden funnet tid til en prat for å oppsummere det første året rundt styrebordet i Gartnerhallen SA.

Traktoren får en kort pause, til fordel for en uformell evaluering av strategiprosess, pandemihåndtering, genteknologi og IT-systemer, som har vært blant de mange temaene i sakspapirbunken gjennom året.

Hvordan vil dere oppsummere det første året deres i Gartnerhallens styre?

– Å sitte i styret i Gartnerhallen innebærer at man må kunne omstille seg raskt. I det ene øyeblikket kan jeg sitte i traktoren ute på jorden, og i det andre må jeg koble helt om for å delta i et møte. Det gir en variasjon i hverdagen som er veldig spennende. Året som har gått har vært både vært utfordrende og veldig morsomt. Styret har fungert veldig godt sammen. Vi har en åpen og god tone, hvor alle er villige til å strekke seg litt for å finne gode felles løsninger. Det gjør jobben enklere, sier Nils Olve.

Samfunnsøkonomen og blomkål- og løkprodusenten fra Stange på Hedmarken, ble valgt rett inn i styret som styreleder på årsmøtet i 2021. I årene før ledet han regionrådet i GH Mjøsen.

Tilsvarende rolle i GH Trøndelag hadde gulrot-, kålrot- og potetprodusent Aud Mari Folden fra Levanger, som ble valgt til nestleder i styret i fjor. Hun er utdannet sivilagronom, og har bred næringspolitisk erfaring, med arbeid for blant annet Landbruksdepartementet og Orkla i Brussel.

– Jeg tror det også har vært en fordel at vi er et styre med ulik bakgrunn og kompetanse, som utfyller hverandre godt. Det er også fint å komme inn i et selskap hvor det er gjort mye bra de siste årene. Gartnerhallen har blitt mer profesjonelle, med styrkede internrutiner og en kompetent administrasjon. Samtidig er det mer å ta tak i. Styrearbeidet blir ekstra interessant, når det er et potensiale i å gjøre ting enda bedre, sier Aud Mari.

Økt risiko for produsent må møtes med målretta ordninger

Gartnerhallens årsmøte ble i 2021 gjennomført digitalt, på grunn av smittevernrestriksjoner. Da det nye styret ble valgt, var det fortsatt knyttet stor usikkerhet til tilgang på arbeidskraft i vekstsesongen. Utover høsten gjorde også nye utfordringer seg gjeldende, med galopperende kostnadsvekst på nær sagt alle sentrale innsatsfaktorer i grøntproduksjonen, som strøm, drivstoff og gjødsel.

Dere ble «lagledere» i en svært krevende tid for Gartnerhallens produsenter. Hvordan vil dere beskrive dette arbeidet?

– Vi er en sektor som er vant til å håndtere risiko, men det har strammet seg skikkelig til de siste par årene. Pandemi og mangel på arbeidskraft, kostnadsvekst og et mer ekstremt klima, gjør at hver produsent føler på en enda større risiko enn tidligere. I styrearbeidet må vi møte dette med å se langt nok fram. Å jobbe for en spredt og variert produksjon i hele landet, er ett eksempel på hvordan vi kan spre risiko, sier Folden.

Hun får støtte av styreleder, som mener usikkerhet ikke er noe nytt for Gartnerhallen.

– Men det blir en stor utfordring når den treffer så plutselig, og på flere områder samtidig. Samtidig slår risikofaktorene veldig ulikt ut for de forskjellige kulturene. Det gjør at vi får en ekstra viktig jobb i å forstå bildet for den enkelte kultur, finne ut hvor skoen trykker og finne målretta ordninger som kan avhjelpe – enten politisk, eller i markedet, forklarer Nils Olve.

Han mener allikevel at pandemien har hatt spesielt én positiv effekt for Gartnerhallen som organisasjon:

– Vi har fått en helt annen kontakt med medlemsmassen, fordi vi har blitt tvunget over på digitale møtearenaer. Det er lettere å følge opp styrearbeidet når man kan ta raske avklaringer gjennom digitale møter, og det er lettere å ha hyppig kontakt med andre tillitsvalgte og medlemmer.

Vil bygge et sterkere Gartnerhallen

En av de store sakene for styret i året som har gått, har vært prosessen med å meisle ut ny strategi for Gartnerhallen. Selskapets innværende strategi går ut i 2022.

Hvorfor trenger Gartnerhallen en ny strategi, og hvordan vil dere beskrive strategiprosessen som styret er i gang med?

– De siste årene har vist at verden rundt oss forandrer seg. I tillegg er også markedet i endring, blant annet med nye aktører som kommer inn. Da er det viktig for oss å vurdere hvordan vi kan styrke vår posisjon, for produsentene og for Gartnerhallen. Med økende fokus på helse, klima og bærekraft, vet vi at grøntsektoren har et betydelig vekstpotensial. Vi må ha en god strategi for å ta ut det potensialet, forklarer Folden, og viser til rapporten «Grøntsektoren mot 2035», fra det regjeringsoppnevnte utvalget for innovasjon, vekst og økt norskandel i grøntsektoren.

Lederduoen er samstemte i at en sterk og godt koordinert organisasjon vil bli avgjørende for å lykkes med arbeidet framover.

– Jobben med å sy organisasjonen tettere sammen har høy prioritet. Derfor har også gode innspill fra eierne våre hatt stor verdi i arbeidet mot ny strategi. God informasjonsflyt i organisasjonen er ikke bare viktig i en strategiprosess, men også i det daglige. Det handler om å bruke og utvikle kompetansen i de mer enn 1000 personene som sammen utgjør Gartnerhallen, både produsenter, tillitsvalgte og administrasjonen, til å skape verdi for fellesskapet og for den enkelte, slår Gillund fast.

De to er tydelige på at organisasjonsstrukturen i Gartnerhallen, med både en geografisk organisering gjennom regionene og en kulturbetinget organisering gjennom SKP-apparatet, fyller viktige funksjoner som kan utnyttes enda bedre.

– Gjennom det kulturvise fellesskapet kan vi dele kunnskap og informasjon som bidrar til økt konkurransekraft og lønnsomhet, redusert svinn og styrket bærekraft for den enkelte produsent. I tillegg har regionrådene en viktig rolle i å jobbe overordnet for alle kulturrene, for å bygge produsentmiljøer og styrke grøntsektoren regionalt. Lykkes vi med å kombinere disse best mulig, tror jeg det kan skape et enda større eierengasjement – både i forhold til markeds-situasjonen her og nå, men også med tanke på de lange linjene, sier Aud Mari.

Bærekraft som konkurransefortrinn for norsk frukt og grønt

Teknologiutvikling, FoU og bærekraft er også temaer som har stått høyt på agendaen for styret i året som har gått.

– Vi vet at produksjonen vår per definisjon er bærekraftig, men vi må alltid strekke oss for å bli enda bedre. Jeg er helt sikker på at ny teknologi,

økt automatisering av mange arbeidsoppgaver og ikke minst god agronomi vil bli viktig i dette. Kan vi øke avlinga per dekar, sikre god avling over hele jor-det, og gjøre landbruket til en mer attraktiv arbeids-plass, vil det være bra for bonden, bra for miljøet og bra for de som jobber i grøntnæringa. Det er bærekraftig, sier Nils Olve.

Sammen med resten av styret har han jobbet hardt for å få på plass midler til et eget prosjekt om bærekraft som konkurransefortrinn for norsk frukt og grønt. Prosjektet er en direkte oppfølging av anbefalingene i Grøntutvalgets rapport fra 2020. Nylig ble det avklart at prosjektet får midler over jordbruksavtalen i 2022.

– Vi som grøntprodusenter jobber med og av naturen hver eneste dag, og er avhengig av å tenke langsiktig i det arbeidet vi gjør. Jeg mener bærekraft er noe som ligger i bevisstheten vår i hverdagen, men vi må kunne dokumentere og synliggjøre den gode jobben som blir gjort. Dette prosjektet vil bidra til det. Generelt er det viktig at vi er aktive på FoU-feltet, for å sikre prosjekter som er målrettet ut fra produsentleddets behov, legger Aud Mari.

Motiveres av god dialog i organisasjonen

På maidagen da denne samtalen finner sted har også valgkomiteens innstilling til nytt styre i Gartnerhallen nettopp blitt kjent. Valgkomiteen legger opp til fornyet tillit for både Gillund og Folden, som begge har stilt seg til disposisjon. Det endelige valget finner sted på Gartnerhallens årsmøte 9. juni.

Dere kan se tilbake på et innholdsrikt og aktivt første styreår. For å runde av; hva motiverer dere til å fortsette arbeidet?

– Jeg gleder meg til å lande strategiarbeidet, og vil være med på å følge opp dette framover. Det å kunne bygge videre på arbeidet vi har satt i gang, sier Nils Olve.

– Oppfølging av strategien blir kjempeviktig. Og å fortsette den gode dialogen, både med tillitsvalgte, enkeltmedlemmer og samarbeidspartnerne våre, skyter Aud Mari inn.

– Nå har vi også bedre mulighet til å reise ut, besøke flere regioner og snakke med medlemmene. Fellesskapet vi er en del av er definitivt en viktig motivasjon for jobben vi gjør i styret, avslutter Nils Olve.

Kvalitet

Høye krav fra jord til bord: Våre 1047 produsenter har og tar et særskilt ansvar for å produsere varer av høy og stabil kvalitet til markedet.

Dette er veldig viktig for produsentenes konkurransekraft og for å øke omsetningen av norsk frukt, bær og grønnsaker.

Varene som forlater gården, er gjennom en rekke ulike kvalitetskontroller gjennom hele verdikjeden. Gartnerhallen har en veiledende, kontrollerende og utviklende rolle for eiere og leverandører.

Veiledende

Gartnerhallen har en sentral rolle i utvikling av kvalitetsstandarder som sikrer konkurransekraft for norsk grøntproduksjon og rådgi produsenter og pakkerier i kvalitetsrelaterte spørsmål.

Kontrollerende

Gartnerhallen følger opp revisjoner og avvikshåndtering.

Utviklende

Gartnerhallen har en aktiv rolle innen forskning som øker kvaliteten i produktene og under lagring og transport.

Kvalitetssystem i landbruket

Kvalitetssystem i landbruket (KSL) er bondens eget kvalitetssystem. Gartnerhallen krever at alle som leverer varer gjennom Gartnerhallen skal ha gyldig KSL.

KSL er et system som gjør at produsentene enkelt kan sjekke at driften er i tråd med norske lover, forskrifter og krav fra næringen. KSL er derfor et nyttig verktøy for produsentene for å sikre trygge produkter med god kvalitet.

Gartnerhallen samarbeider med Stiftelsen Norsk Mat for at KSL som kvalitetssystem kontinuerlig skal bli bedre ved å gi innspill til revisjoner, sjekklister og tidspunkt for revisjonene, samt bygge kunnskap om grøntsektoren.

Fordi KSL er det kvalitetssystemet vi krever av våre produsenter, og Gartnerhallen anser det som viktig for å sikre kvaliteten på produsentleddet, tilbyr vil fra 2022 støtte til produsenter som ikke har gyldig KSL. Dette kan være alt fra å etablere rutiner og sjekklister til veiledning på avvikshåndtering.

På denne måten vil vi sikre at varene som leveres er trygge og av god kvalitet. Gartnerhallen vil prioritere å bruke sine ressurser på å veilede produsentene, og å utarbeide maler og prosedyrer som kan hjelpe produsentene videre i forbedringsarbeidet.

I 2021 utførte KSL sine egne revisorer 228 revisjoner hos våre produsenter. I 2022 er det planlagt 328 revisjoner.

Styrker samhandlingen med nytt IT-system

Gartnerhallen opererer i en kompleks bransje, med flere ulike aktører involvert i ulike prosesser. Det stiller krav til en god digital grunnmur, kombinert med ressurser til å utvikle og forvalte løsningene.

Store deler av 2021 bestod i å rigge oss for nytt IT-system der vi legger manuelle operasjoner og lite brukervennlige løsninger bak oss, til fordel for et nytt system hvor mennesker, kompetanse og samhandling står i sentrum.

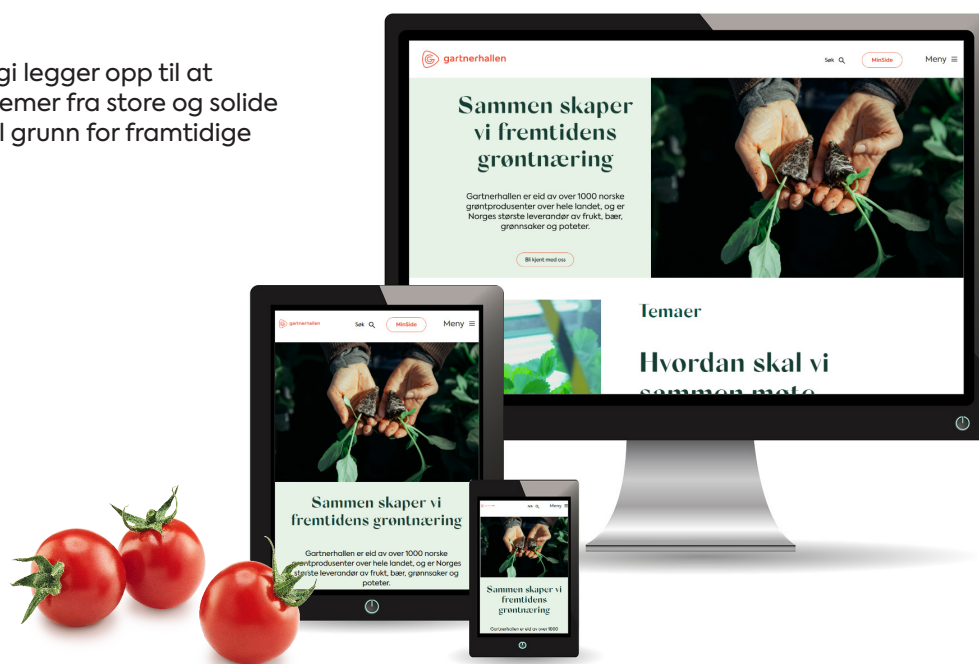
Skifte av IT-system kan være en krevende øvelse i enhver bedrift. Gartnerhallen startet forberedelsene for å bytte ut utdaterte systemer for avregning, oppgjør, regnskap og medlemskommunikasjon i 2019, og arbeidet har stått høyt på agendaen i de påfølgende årene.

Behov for styrket internkontroll og effektivisering lå til grunn for beslutningen om byttet. Eksisterende systemer er i stor grad egenutviklede eller utdaterte, som innebærer stor sårbarhet, kostbar drift og begrenset mulighetsrom for utvikling. Dette ble spesielt tydelig ved at underslaget, som ble avdekket i mai 2017, utnyttet de åpne grensesnittene mellom systemene.

Gartnerhallens IT-strategi legger opp til at skybaserte standardsystemer fra store og solide leverandører skal ligge til grunn for framtidige systemvalg og utvikling.

Valget falt derfor på Microsofts ERP-løsning; Microsoft Dynamics 365 Finance and Operations, som system for avregninger, oppgjør, regnskap og logistikk.

Det nye systemet gir mange fordeler – og nye måter å jobbe administrativt på. Vi øker antallet standardiserte og halv- eller helautomatiserte rutiner og økt fokus på datakvalitet, styrket sikkerhet og bedre informasjonsdeling er viktige elementer i dette. Målet er at nytt system både skal bidra til en mer effektiv arbeidsflyt i administrasjonen, og ikke minst bedre oppfølging av den enkelte produsent. Gartnerhallens revisor PWC har også bidratt med tydelige føringer i forhold til MVA-behandling og bokføring underveis i prosjektet.

og pakkeriene. Vi vil fortsatt være avhengig av at pakkeriene følger opp kundereklamasjoner og bistår i å få de henvist til riktig produsent. Fruktpakkeriene skal fortsette sine rutiner som i dag og avregner selv produsentene. Det kan komme avregningsløsning i Dynamics for fruktpakkeriene, men det er noe lengre frem i tid.

For produsent vil nytt system først og fremst synliggjøres gjennom ny «Min side» på gartnerhallen.no. Her vil man finne avregningsoppgaver, rapporter, produksjonsplan og annen informasjon som er eksklusivt tilgjengelig for Gartnerhallens medlemmer.

Første del av dette prosjektet bestod i utvikling av Gartnerhallens CRM-løsning. Denne ble driftsatt 1. kvartal i 2022. CRM benyttes til all saksbehandling knyttet til medlems håndtering og oppfølging av leverandør- og kunde kontakt, og vil være databasen som sørger for innlogging til «Min side» slik at hver eier, leverandør og pakkeri ser sine data.

Det nye ERP-systemet blir driftsatt i 2022, og ny Min side-løsning blir tilgjengelig etter dette.

Systemene som fases ut har hatt svakheter, blant annet nøyaktighet og sporbarhet, ettersom Gartnerhallens avregninger har bygget direkte på BAMAs avregninger og grunnlag. I nytt system vil man kunne se avvik dersom det for eksempel er levert varer som ikke avregnet, samt avvik i priser eller fraktsatser. Faktureringsrutiner (tidligere avregningsrutiner) automatiseres, og krevende manuelle kontroller og avstemmingsrutiner etter kjøring av avregning, bortfaller. I stedet vil administrasjonen dermed få avviksbehandling som må ferdigstilles før oppgjør rutinene kan kjøres.

Reklamasjoner har Gartnerhallens administrasjon ikke hatt innsyn i tidligere – de har gått direkte mellom BAMA og pakkeriene, uten at Gartnerhallen har hatt innsyn eller informasjon om hvilke produsenter som var berørt. Også her får administrasjonen en mer aktiv rolle og må videreføre reklamasjonene ut til de produsentene det gjelder, forutsatt at reklamasjonen er gyldig. Nye systemer og ny strategi er derfor verdifulle verktøy og drivere for et tettere samarbeid mellom Gartnerhallens administrasjon, produsenter

«Nye systemer og ny strategi er derfor verdifulle verktøy og drivere for et tettere samarbeid mellom Gartnerhallens administrasjon, produsenter og pakkeriene.»

Eiernes viktigste møteplass

Med rekordmange 350 deltakere var det fullt hus på Gartnerhallen-kongress 2021 som gikk av stabelen 18. – 19. november 2021.

Etter korona-avlysning i 2020, var det stor gjensynsglede og engasjement blant de 350 deltagerne som endelig kunne møtes på Gartnerhallen-kongress.

Det ble rikelig av både faglig og sosialt påfyll, med nærmere 40 ulike innledere og foredrag fra blant andre statssekretær Wenche Westberg, Eidsiva-direktør Øistein Andresen, forsker Ivar Pettersen og trendanalytiker Ole Petter Nyhaug.

Temaene på programmet varierte fra det siste innen forbrukertrender og markedsutvikling, til robotisering, klimateknologi og handelspolitikk.

- Viktig møteplass

En av årets kongressdeltakere er epleprodusent Knut Amund Surlien fra Svelvik. Han er ikke i tvil om at Gartnerhallen-kongress er verdt å få med seg.

- Jeg er her for å treffe folk i næringa og for å holde meg oppdatert på det som foregår. Dette er næringas viktigste møteplass, sier Surlien.

Gartnerhallens Innovasjonspris

Gartnerhallens Innovasjonspris, den niende i sitt slag, ble tildelt jordbærprodusent og innovatør Simen A. Myhre fra Sylling.

Om Gartnerhallens innovasjonspris:

Gartnerhallens innovasjonspris er en hederspris til den eller de som særskilt utpeker seg innen utvikling og nytenkning i norsk grøntproduksjon. Prisen for 2021 hadde tre finalister: Simen Myhre, Karl Martin Viken og Jan Terje Vignes.

Juryleder Aud Mari Folden sa fra scenen at juryen spesielt hadde vektlagt at vinneren er positiv, innovativ og fremoverlent, og har et kontinuerlig fokus på å gjøre produksjonen mer bærekraftig og klimavennlig.

- Vinneren brenner for utvikling og implementering av ny og fremtidsrettet kunnskap, og tar selv initiativ til å utvikle den teknologien som ikke allerede finnes. Han deler åpent av sine kunnskaper med andre produsenter og fagmiljøer, sa Folden.

Det var en tydelig stolt og glad prismottaker som kunne motta prisen på scenen foran om lag 300 kollegaer i grøntbransjen.

Juryleder Aud Mari Folden på scenen sammen med prisvinner Simen A. Myhre fra Sylling

– Dette er det største jeg kan oppnå i min profesjonelle karriere som jordbær dyrker. Jeg vil takke de som står meg nærmest og som har gjort dette mulig, spesielt Turid, far og Bjørn Ekeberg, sa Simen i sin takketale under prisutdelingen.

I nominasjonen stod det “Gjennom egne innovasjoner og aktiv deltakelse i en rekke prosjekter, har Simen Myhre både utviklet egen jordbærproduksjon i Ekeberg Myhre AS – og bidratt til å sette norsk jordbærproduksjon på kartet internasjonalt.”

Denne tydelige drivkraften til stadig å se etter nye løsninger kom fram under takketalen.

– Gjennom de siste 20 årene har vi drevet med mange forskjellige ting, og det har vært viktig for oss å utvikle dette på en måte som er framoverlent, sa han fra scenen.

Hyllet det norske jordbærmiljøet

Han avsluttet talen med en oppfordring til myndighetene og en hyllest til det norske jordbærmiljøet.

«Det må være slik at vi blir pushet framover, men vi må også ha rom til å utvikle oss.»

– Vi må og vi kommer til å utvikle oss framover, på en måte som gjør oss bemerket. Det ser vi allerede, og det kommer bare til å forsterke seg, fordi vi har en veldig annen måte å utvikle oss på enn våre kollegaer i mange andre land, avsluttet han.

Markedet og vekstsesongen 2021

Gartnerhallen gikk inn i 2021 med håp om enklere produksjonsforhold for grøntproduksjonen. Vekstforholdene var stort sett gode, men tilgang på arbeidskraft viste seg å bli enda vanskeligere i 2021 enn i 2020.

Ved oppstart av ny vekstsesong 2021 var det usikkerhet rundt tilgang på arbeidskraft. Gartnerhallens produsenter var avhengig av forutsigbarhet og trygghet for å kunne ta beslutningen for produksjonen i 2021. Kundene hadde behov for trygghet for at produsentene var leveringsdyktige. Gartnerhallen arbeidet mye med å kartlegge omfanget av utfordringene for å kunne gi myndighetene og kundene god informasjon om den kritiske situasjonen.

Under korona-pandemien har salget vært høyere enn normalt. Ettersom det var uklart hvor lenge koronarestriksjonene ville vare, ble det for 2021 krevende for både Gartnerhallen og våre kunder å forutse hvor stort salget ville bli. Det medførte utfordringer med å anslå behov og planlegge produksjonene ut ifra gitte behovstall. I juli 2021 viste det seg at det for noen kulturer var det blitt planlagt for store volum i forhold til salg. En samlet verdikjede håndterte utfordringene og oppnådde bedre balanse mellom produksjon og salg allerede på sensommeren 2021.

Enkelte produkter oppnådde spesielt høyt salg i 2021. Eksempelvis ble salget av Halloween-gresskar 30 prosent høyere enn opprinnelig behovstall meldt inn i 2020. Salget kunne vært ytterligere høyere dersom det hadde vært mulig å forutse økningen

og planlegge for denne. For 2022 er det planlagt for en betydelig økning i volumene.

I oppstart av sesongen var noen produksjoner litt senere i gang med innhøsting enn normalt. Dette var på grunn av kjølig vær i juni, og på grunn av mangel på erfaren arbeidskraft. For de fleste kulturene tok seg imidlertid raskt opp da været ble varmere.

Det var gode vekstforhold under sommeren og markedet var sterkt. De fleste kulturene hadde god volum- og salgsvekst, men selv med god norsk varetilgang, måtte våre kunder på enkelte kulturer supplere med import for å dekke markedets behov.

Gjennom sommeren har arbeidskraft for mange produsenter vært en vedvarende utfordring, men de fleste har klart å opprettholde produksjon i forhold til lagte planer. På målpris-kulturene er priskurven fulgt, med priser over målpris og opp mot øvre prisgrense.

En varm sensommer påvirket forbrukernes spisevaner og vi opplevde noe svakere volumutvikling på høst/lagringskulturer. Utover høsten opplevde Gartnerhallen rekordavlinger på epler. Salget av epler for sesongen var bra, men ble noe svakere utover i oktober. Det ble omsatt norske epler med god kvalitet helt frem til mars 2022. Utover høsten og vinteren hadde Gartnerhallen ett godt salg grønnsaker og leverte i godt forhold til planlagt volum.

Etter en sommer med økte driftskostnader knyttet til arbeidskraft, økte trykket utover høsten og vinteren med ytterligere kostnadsutfordringer for produsentene, da prisene på strøm, gass, emballasje og gjødsel eskalerte.

«En samlet verdikjede håndterte utfordringene og oppnådde bedre balanse mellom produksjon og salg»

Kostnadsøkningen fortsatte inn i 2022. Gartnerhallen la ned store ressurser å kartlegge ovenfor kunder og myndigheter hva kostnadsøkningene utgjorde pr kultur. Innsikten ble benyttet til å synliggjøre behovet for å få dekket de ekstraordinære kostnadene. For noen av de mest skadeildene kulturene ble det, gjennom et godt verdikjedesamarbeid, gitt en i midlertidig kostandskompensasjon.

På tross av utfordringer med arbeidskraft og kostnadsøkninger, endte 2021 opp med å bli et år med rekordstort salg for Gartnerhallen. Noe av verdikjeningen skyldes økt uttak av pris, men også en forskyvning av salget. Med store deler av Norge på hjemmekontor, nedstengt HORECA-marked, avkuttet grensehandel og lite reising ut av Norges

grenser, medførte at forbrukere brukte mer penger i dagligvarebutikker enn normalt.

Høsten 2021 kom lettelse i koronarestriksjoner, og det ble endelig mulighet for administrasjonen å reise på produsentbesøk og møte produsentmiljøer. Dette har stor verdi for informasjonsutveksling og samarbeid.

Ny markedsansvarlig i Gartnerhallen

Gartnerhallen ansatte Torbjørn Landsrød i stillingen som markedsansvarlig. Landsrød kom inn i Gartnerhallen med solid bransjeerfaring, sist fra stillingen som råvaresjef for grønnsaker i Findus. Han begynte 11. oktober 2021

Årets sommerkampanje: Agurknytt

Sommerkampanjen er selve flaggskipen i kampanjen. Kampanjen for 2021 hadde navnet Agurknytt, og var en del av et toårig konsept bygd på ideen om en «nyhetskanal» som tar for seg lokale frukt og grønnsaker.

Dette universet gjorde det mulig for Gartnerhallen og BAMA å formidle siste nytt på lokale råvarer i sesong til det norske folk, på en humoristisk og lettbeint måte.

Agurknytt hadde et nyhetsanker, Øyvind Rafto, kjent fra humortrioen Raske menn, mens mesterkokk Runa Kvendseth var Agurknytt's huskokk og tok seg av alt av matlaging, oppskrifter og mattips i studio.

Markedskampanjen 2021

Gartnerhallen har sammen med BAMA et felles mål om å øke norskandelen, verdi- og volumutviklingen og sikre konkurransekraften for Gartnerhallens eiere og BAMA.

En del av markedsarbeidet er knyttet opp mot en felles årlig markedskampanje for norsk frukt, grønt og bær. Kampanjen er delt inn i en hovedkampanje som er «Årets sommerkampanje», de øvrige kampanjene er påskekampanje som fronter lagringsgrønnsaker og urter, høstkampanjen som fronter rotgrønnsaker, lagringsvarer og frukt, og julekampanjen med potet, kålrot, rosenkål, surkål og rødkål.

Målet med norsk kampanjen er å skape preferanse, volumvekst og verdivekst for norske grøntprodukter gjennom å:

- Bevisstgjøre og øke kunnskapen til forbruker på hva som er i sesong av frukt og grønt
- Inspirere til å spise mer av sesongens norske grønnsaker, frukt og bær, og hvordan de enkelt kan bruke disse råvarene i kostholdet sitt
- Hjelp forbrukeren til å se sammenhengen mellom bærekraftige valg og det å velge norsk
- Synliggjøre de norske frukt, grønt og bærprodusentene

Grønnsakshyllas bølge er i sesong

Vekstsesongen 2021

Gartnerhallens produsenter produserer 200 planvarer, slik så sesongen ut for noen av de største hovedkulturene:

Potet dyrket av Gartnerhallens 292 produsenter

Potet er Gartnerhallens største frilandskultur og lagringspotet forsyner markedet frem til oppstart av tidligpotet.

Settingen av potet i 2021-sesongen foregikk for de fleste produsenter normal, men store mengder nedbør forsinket setting mange dager. For tidligpotet var utfordringene i våronna snø og tele på Vestlandet, samt at mai måned ble mye kaldere enn april. Dette fikk spesielt produsentene på Sørlandet merke med mye nattefrost og nedbør.

Innhøstingen hadde to ytterpunkter, den ble for mange områder veldig tørr, mens sent i innhøstingen og i Nord-Norge var den preget av mye nedbør. Lagringsvarene fra sesongen 2021 holdt gjennomgående god kvalitet, med noen partier med skurv, mens Trøndelag meldte om spesielt høy kvalitet. Salget av mandelpotet har vært spesielt godt i 2021. Trendene går i retning av økt etterspørselen etter småpotet, på bekostning av vanlig potet.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 56.000 tonn, verdimessig omsetning ble ca. 357 MNOK.

Gulrot dyrket av Gartnerhallens 82 produsenter

Gulrot er en av Gartnerhallens største frilandskulturer og lagringsgulrøttene forsyner, i et normalår, markedet frem til oppstart av gulrot i bunt.

Lagersesongen 2020/2021 ble historisk bra med gode lagertall og høy kvalitet, og det ble pakket gulrot helt frem til ny sesong. Såingen for 2021-sesongen var preget av store forskjeller mellom regionene, fra mye nedbør til tørt og tidvis vanskelige spireforhold. Overgangen til ny norsk sesong fikk en brå start med mangel på arbeidskraft og utfordringene utover høsten handlet i det store om kostnadsøkning på innsatsfaktorer. Høye temperaturer med påfølgende nedbør ga en del utfordringen på slutten av innhøstingen, men godt arbeid resulterte i gode lagertall og varer av kvalitet.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 23.000 tonn, verdimessig omsetning ble ca. 314 MNOK.

Jordbær dyrket av Gartnerhallens 78 produsenter

2021-sesongen gav, for andre år på rad, lave volumer. Årsakene knyttet til restriksjoner som følge av pandemien og kostnadsøkning medførte trolig at hele åtte produsenter valgte å legge ned produksjonen. En positiv trend i jordbærmiljøet er satsing på jordbærproduksjon i plasttunneler, i substrat, i tabletop. En slik produksjon sikrer lengre sesong, mindre sykdomspress og mer effektiv innhøsting.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 2500 tonn, verdimessig omsetning ble ca. 192 MNOK.

Agurk dyrket av Gartnerhallens 33 produsenter

Agurk er en av Gartnerhallens største veksthuskulturer og vinterproduksjon bidrar til å forlenge sesongen og øke volumene. Gartnerhallens femte sesong med vinterproduksjon, med gradvis økning fra uke 5, bidro til en jevn og økende produksjon, med gjennomgående god kvalitet, lite sykdomsproblematikk og minimalt med reklamasjoner. Samarbeidet med verdikjeden resulterte i at deler av kostnadsøkningen, som på det høyeste var på hele 800 prosent ble kompensert med økte priser i markedet.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 11.000 tonn, verdimessig omsetning ble ca. 280 MNOK.

Løk dyrket av Gartnerhallens 55 produsenter

Lagringsløk hadde våren 2021 noen kvalitetsutfordringer hos en del produsenter, for øvrig var det god kvalitet og en normal

avslutning med rødløk i markedet frem til 1. mai og gul løk frem til 10. juni.

Settingen for 2021-sesongen ble tidlig ferdigstilt hos produsentene. Mai forløp med kalde temperaturer uten at det fikk innvirkning på høstens avling. Det ble en relativ normal oppstart av innhøsting, buntløk 5. juli og kepaløk siste uke i juli.

Kvaliteten på lagringsløken for 2021-sesongen var gjennomgående god, med unntak av noen partier med råde. Produsentenes investering i kjølelagre har gitt resultater – og produsentene har tilfredsstilt alle av kundens kjølekrav.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 17.000 tonn, verdimessig omsetning ble ca. 175 MNOK.

Urter dyrket av Gartnerhallens 11 produsenter

2021-sesongen bød, som 2020-sesongen, på et enormt press på produsentene, der tilgang til arbeidskraft og ekstrem kostnadsøkning var de mest omfattende. To produsenter i Rogaland valgte å avvike sin produksjon.

Produsentene leverte gjennom 2021 jevnt over god kvalitet, med unntak av noen kvalitetsutfordringer med skadegjørere.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 13000 tonn, verdimessig omsetning ble nærmere 117 MNOK.

Slik jobber vi med forskning, utvikling og innovasjon i Gartnerhallen

Gartnerhallen deltok i til sammen drøyt 20 FoU-prosjekter i 2021. Enkelte av dem ble avsluttet i løpet av året, og enkelte ble startet opp i løpet av året.

Flere av prosjektene som ble avsluttet i 2021 skulle ha avsluttet i 2020, men ble utvidet på grunn av forsinkelser forårsaket av korona. Det kunne være alt fra sykdomsfravær, restriksjoner ved å besøke feltverter til problemer med tilgang til FoU-institusjonene. Det samme er tilfelle for flere prosjekter som skulle vært avsluttet i 2021, men som er forlenget inn i 2022.

Prosjektene Gartnerhallen og våre eiere deltar i er hovedsakelig delt inn i fire kategorier

Forskerprosjekter (FP)

Dette er prosjekter der forskningsinstitusjonene er prosjekteier og prosjektene fullfinansieres av forskningsrådet eller forskningsmidlene. Næringsaktørene bidrar ikke med noe egeninnsats annet enn å delta i referansegrupper for å sikre at innholdet i prosjektet har relevans for næringen.

Samarbeidsprosjekter (KSP)

Dette er prosjekter som er eid og styrt av en forskningsinstitusjon, og Gartnerhallen og våre eiere er med som brukerpartner. Prosjektene har krav om at 10-20 % av budsjettet skal finansieres av brukerpartnerne, for å sikre at temaene er relevante for næringen og sørge for involvering.

Temaene denne type prosjekter omhandler, er vanligvis ganske generiske og kommer gjerne mange produsenter til gode, og vi finner dem gjerne innen teknologiutvikling, sykdomsforebygging eller -behandling. Grofondets støtte kan inkluderes i næringens egenandel.

Eksempler på KSP-er Gartnerhallen deltar i er BærKraft (jordbær i tunnel), Kjølmark i potet og Tuppråte i gulrot.

For hver krone i egeninnsats næringen bidrar med støtter Forskningsrådet prosjektet med 4 kroner.

Innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN)

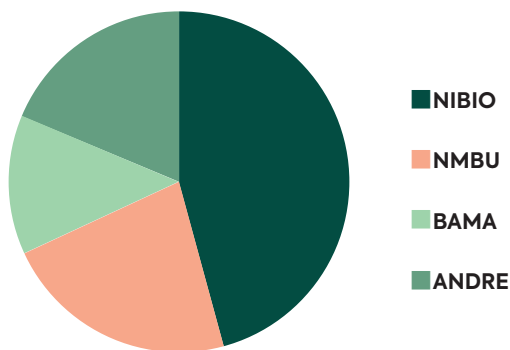
Dette er prosjekter som er eid av en næringsaktør, og FoU-institusjonene bidrar med oppdragsforskning inn i prosjektet. Denne typen prosjekter er enda nærmere kommersielt tilgjengelige løsninger enn KSP-er og kan derfor innebære mer utvikling av mer bedriftsspesifikke løsninger, som emballaseløsninger, analyseverktøy, og teknologiløsninger.

Eksempler på IPN-er Gartnerhallen deltar i er HoldbarSjekken (eid av BAMA) og Mer norsk løk (eid av Larvik Løk).

For hver krone i egeninnsats næringen bidrar med støtter Forskningsrådet prosjektet med 1 krone.

Andre prosjekter

Gartnerhallen og våre eiere deltar i et fåtall EU-finansierte prosjekter, som ResidueGas. I tillegg finansierer Gartnerhallen enkelte andre prosjekter, som for eksempel utprøving av nye sorter innen ulike kulturer.

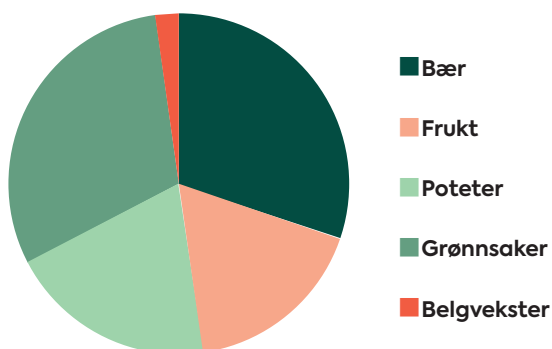

Prosjekteierskap

Omtrent halvparten av prosjektene Gartnerhallen deltar i er eid av NIBIO, med NMBU på neste plass.

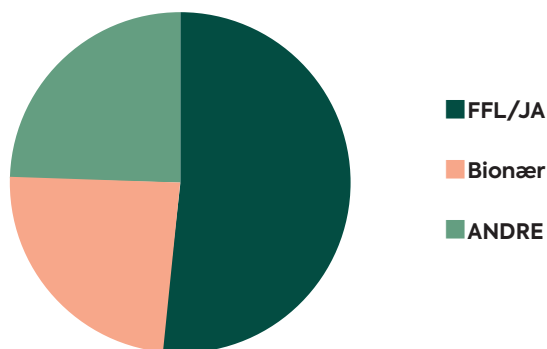
Over halvparten av prosjektene Gartnerhallen deltar i er forskerstyrte prosjekter, enten i form av forskerprosjekter (FP) eller samarbeidsprosjekter (KSP). Gartnerhallen er også involvert i ulike IPN-prosjekter, flere av dem er eid av vår største kunde, BAMA. I tillegg kjører vi enkelte prosjekter på egen kjøp eller sammen med BAMA, for eksempel sortsprøving uten ekstern finansiering.

Mer enn halvparten av prosjektene har fått støtte fra Fondet for matindustri og jordbruk, som forvalter forskningsavgiften eierne våre innbetaler, samt midler som er bevilget direkte over jordbruk-savtalen. Disse prosjektene er i gjennomsnitt mindre i omfang og har lavere budsjett enn prosjektene som har fått finansiering fra Forskningsrådets Bionærprogram.

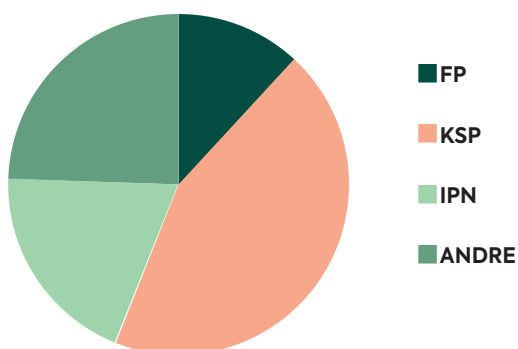
Kulturvis fordeling

Gartnerhallen er involvert i prosjekter innenfor alle fire hovedkulturene våre.

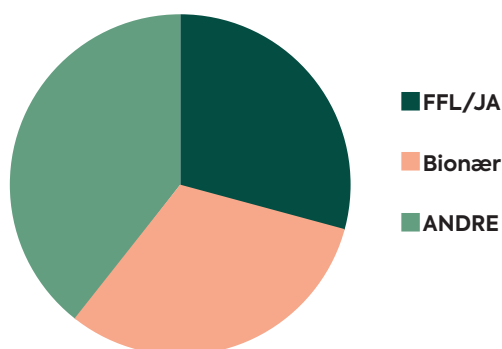
Prosentvis fordeling av antall prosjekter basert på finansieringskilde

Drøyt halvparten av prosjektene finansieres av forskningsavgiften som trekkes av alt omsatt volum.

Fordeling av type prosjekter

Samarbeidsprosjekter utgjør nesten halvparten av prosjektene Gartnerhallen deltar i.

Prosentvis fordeling av tildelt beløp fra de ulike finansieringskildene

Prosjektmidlene fordeler seg med omtrent like stor andel fra de ulike finansieringskildene FFL/JA, Bionær og andre forskningsprogrammer og støtteordninger.

Kulturvis fordeling

Gartnerhallen er involvert i prosjekter som fordeler seg utover alle de fire hovedkulturene våre. En del prosjekter favner over mer enn en kultur, slik som emballasjeprojektene PacKnoPlast og Holdbar-Sjekken, mens andre er kulturspesifikke, slik som Kjølmærket i potet og Para-Berry (parasitter i jordbær).

Mer enn halvparten av prosjektene har fått støtte fra Fondet for matindustri og jordbruk, som forvalter forskningsavgiften eierne våre innbetaler, samt midler som er bevilget direkte over jordbruk-savtalen. Disse prosjektene er i gjennomsnitt mindre i omfang og har lavere budsjett enn prosjektene som har fått finansiering fra Forskningsrådets Bionærprogram.

Omtrent en tredjedel av prosjektfinansieringen kommer fra Bionær, som finansieres over statsbudsjettet, og en tredjedel av midlene er bevilget fra Fondet for matindustri og jordbruk. Andelen midler med annen finansiering trekkes kraftig opp av prosjektet Climate Futures, som også finansieres av Forskningsrådet, men over et annet program enn Bionær.

Alle norske bønder betaler inn forskningsavgift, og midlene deles ut igjen til de samme sektorene som innbetalingen kom fra. Total innbetaling til forskningsfondet i 2021 var 191 MNOK, hvorav 112 MNOK kom fra norskproduserte landbruksprodukter og resten avgift på importvarer. Fra grøntbransjen ble det betalt inn i underkant av 11 MNOK i forskningsavgift i 2021, som på grunn av faktureringsrutiner er noe lavere enn året før, samt ca. 12 MNOK for vegetabiliske importvarer.

Det er mange aktører som konkurrerer om tildelingen av forskningsmidlene, fra ulike ledd i verdikjeden. Det er viktig for Gartnerhallen å delta i gode søknader og prosjekter som kan sikre Gartnerhallens eiere verdifull avkastning i form av kunnskap eller teknologiske løsninger av forskningsmidlene de betaler.

Avsluttede prosjekter i 2021

PARA-BERRY – Påvisning og inaktivering av parasitter på bær: utvikling og implementering av verktøy for sikring av mattrygghet i industrien (blåbær, jordbær og bringebær)

PlantValue – Verdsetting av norsk plantevernregime fra et miljømessig, økonomisk og sosialt perspektiv

FoodProFuture – Innovativ og bærekraftig utnyttelse av planteprotein i fremtidens matprodukter

ResidueGas – Forbedret estimering og reduksjon av lystgassutslipp samt lagring av karbon i jorda forårsaket av planterester

Nye prosjekter i 2021

SOLUTIONS

Nye løsninger for nedvisning av potetris, bekjempelse av ugras og utløpere i jordbær og ugraskontroll i eplehager.

Prosjektleder: Therese With Berge, NIBIO Ås
Prosjektperiode: 2021 – 2024

GreenRoad – Økt verdiskaping i norsk grøntnæring

Utvikle ny kunnskap og nye løsninger for å utvikle en bærekraftig og konkurransedyktig norsk grønt-sektor og identifisere hindringer for vekst

Prosjektleder: Inger Martinussen NIBIO avd. Fukt og bær
Prosjektperiode: 2021 – 2024

RobustRubus

En optimalisert og klimatilpassa produksjon av bringebær og bjørnebær i en forlenget sesong.

Prosjektleder: Anita Sønsteby, NIBIO Apelsvoll
Prosjektperiode: 2021 – 2025

Nytt prosjekt i 2021:

Mer norsk løk

Nordmenn spiser mindre løk enn befolkningen i land det er naturlig å sammenligne oss med. Dette vil Gartnerhallens løkprodusenter gjøre noe med gjennom nye norske løkprodukter og optimalisert dyrking og lagring av norsk løk.

For å løfte produksjonen og kvaliteten på norsk løk har Gartnerhallens produsenter gått sammen med resten av resten av verdikjeden for å identifisere og løse flaskehalsene i norsk produksjon og lagring av løk. I tillegg skal prosjektet utvikle nye fremtidsrettede og markedstilpassede løkprodukter til markedet og redusere svinn fra råvarelagerne og pakkeriene.

Prosjektets hovedmål

Bedre produktkvalitet, nye fremtidsrettede og markedstilpassede løkprodukter på markedet og redusert svinn fra råvarelager og pakkeri gjennom optimalisering av faktorer som påvirker råvarekvaliteten ut fra lager og pakkeri.

Delmål

- Legge grunnlag for anbefalinger om nye løktyper og og utvikle nye høykvalitets løkprodukter til det norske markedet
- Optimalisere dyrkings- og lagringsstrategier samt pakking med basis i kartlegging av eksisterende praksis hos norske løkprodusenter og -pakkerier.
- Utvikle nye vannings- og vekstavslutningsstrategier i løkproduksjonen
- Etablere beslutningsgrunnlag for styring av tørkefasen i første del av lagringsperioden

Varighet: September 2021 – september 2025

Prosjektleder: Larvik Løk

Prosjektleder: Pia Heltoft Thomsen, NIBIO Apelsvoll

Andre konsortiedeltagere: Gartnerhallen SA og 13 av våre løkprodusenter, Frostaløk AS, Mjøsgrønt AS, BAMA, Norsk Landbruksrådgiving og NORGRO.

Les mer om «Mer Norsk Løk» og de andre prosjektene som er støttet av Grofondet på grofondet.no

Om Grofondet i 2021

Totalt fra 2016 til 2021:

Tildelingsrunder	13 tildelingsrunder inkludert ekstraordinær tildeling oktober 2020
Søknader	189 søknader er behandlet
Tildelte prosjekter	51 prosjekter er tildelt støtte (ikke alle har gjennomført)
Tildelt beløp	Nesten 55 MNOK er tildelt til prosjekter mellom 2016 og 2021

2021

I 2021 ga Grofondet, gjennom to tildelingsrunder, støtte til hele 13 nye prosjekter, denne støtten hadde en verdi på ca. 11,5 MNOK.

Det ble tildelt midler til blant annet:

- flere ulike prosjekter på sorter og tilpassede produksjonsmetoder som kan gi tidligere oppstart av norsk jordbærsesong
- smart bruk av lys og ny lysteknologi for energieffektiv og kvalitetssikker agurkproduksjon
- to prosjekter for forenklet eller robotisert bringebærinnhøsting
- uttesting av LED-lysteknologi for økt holdbarhet på bær eller lysgroing av settepoteter.

Grofondet er et sentralt virkemiddel for Gartnerhallens FoU-aktivitet. Det var 28 aktive prosjekter i Grofondet i 2021.

Samhold gir styrke og gjennomslag

Når én krise etterfølges av en annen, kan det være krevende å stå alene som bonde. I slike situasjoner kan samhold gjennom samvirkeselskaper som Gartnerhallen bidra med langsiktighet, utholdenhet og gjennomslag i viktige kamper. Verdien av fellesskapet har hatt stor betydning i annerledes-året 2021.

Håndtering av restriksjoner knyttet til Covid 19-pandemien

Pandemien preget våren 2021, og usikkerheten rundt tilgang på kompetent arbeidskraft var en enorm belastning for mange Gartnerhallen-producenter.

Med allerede strenge regler knyttet til innreiseregistrering, testing på grensen og karantene, strammet regjeringen ytterligere til i januar 2021, med et generelt innreiseforbud for alle bosatt utenfor Norge.

Unntak fra innreiserestriksjonene, men uforutsigbare ordninger

Innstrammingen i regelverket kom i oppkjøringen til hovedsesong, som ordinært er en viktig periode for rekruttering av arbeidskraft og søknadsprosesser tilknyttet dette. Dette fikk store konsekvenser for grøntnæringa, som i et normalår sysselsetter om lag 20.000 sesongansatte fra utlandet.

Arbeid i landbruket ble tidlig definert som samfunnskritisk funksjon. Dette skulle gi åpning for innreise for viktige arbeidere, etter en individuell dokumentasjon av den enkeltes funksjon i drifta. Forvaltningen av unntaket var imidlertid uforutsigbar – spesielt håndhevingen på den enkelte grenseovergang – og det ble raskt åpenbart at ordningen på ingen måte ville sikre tilstrekkelig tilgang på arbeidskraft.

Arbeidere med unik kompetanse, arbeidslederfunksjoner og opptil flere tiårs erfaring fra ulike gårder sto plutselig uten anledning til å komme tilbake til arbeidsplassen sin. Flere valgte å ta nytt arbeid i andre land med mindre restriktive innreiseregler. Mange av landets grøntprodusenter sto foran våronn, vekstsesong og innhøsting, uten sikkerhet for at avgjørende personell ville kunne fylle de mangfoldige oppgavene som kreves for å få maten trygt fra jord til bord.

Gartnerhallens prioritering av myndighetskontakt, påvirkning og produsentoppfølging knyttet til tilgang på arbeidskraft var allerede videreført fra 2020. Arbeidet ble allikevel intensivert gjennom våren 2021, som følge av de nye innstrammingene og den store uforutsigbarheten.

Viktige gjennomslag for grøntnæringa, og gradvis åpning fram mot hovedsesong

Rett før påske, i slutten av mars, kom et viktig gjennomslag for grøntnæringa. Som én av svært få norske næringer, fikk vi en egen søknadsbasert ordning for forhåndsgodkjenning av unntak fra innreiserestriksjonene, gjennom Landbruksdirektoratet.

Ordningen ga innledningsvis en bedret, men fortsatt svært begrenset, anledning til å søke inn nødvendig arbeidskraft. Gartnerhallen, og andre organisasjoner tilknyttet grøntnæringa, hadde tett dialog med Landbruksdirektoratet og Landbruks- og matdepartementet om ordningen. Det kontinuerlige påtrykket bidro til flere justeringer av ordningen, med en gradvis utvidelse.

I midten av juni åpnet regjeringen for mer reising over landegrensene. Det generelle innreiseforbudet ble opphevet, og erstattet med restriksjoner knyttet til smittestatus i det enkelte land. Dette bidro til at det store flertallet av landets grøntprodusenter i «siste time» kunne få inn avgjørende arbeidskraft. Supplert med lokale sesongansatte, og enorm egeninnsats, bidro dette til at flertallet av landets grøntprodusenter kunne opprettholde produksjonen i tråd med plan gjennom 2021-sesongen.

Innreise for tredjelandsborgere var spesielt krevende

Det generelle innreiseforbudet gjaldt alle borgere bosatt utenfor Norge. Det ble allikevel tidlig kjent at innreise for tredjelandsborgere, bosatt utenfor EU- og EØS-området, ville være spesielt krevende.

I en periode stanset UDI behandling av alle søknader om oppholdstillatelse fra tredjelandsborgere. Senere ble behandlingen gjenopptatt for søkere med forhåndsgodkjent unntak fra innreiserestriksjonene gjennom Landbruksdirektoratets ordning. Dette gjaldt imidlertid ikke borgere fra Vietnam, India og enkelte andre tredjeland. Dette ble begrunnet med uavklarte returmuligheter til disse landene etter endt arbeidsopphold. Flere hundre sesongarbeidere fra Vietnam var også «korona-faste» i Norge etter 2020-sesongen.

Gartnerhallen jobbet tett opp mot produsenter, Vietnams ambassade i Oslo, Norges ambassade i Hanoi med flere, for å finne løsninger. Situasjonen var imidlertid først og fremst knyttet opp mot innreise- og smittevernrestriksjoner i Vietnam og andre enkeltland, og mangel på kommersielle flyavganger, som vanskelig lot seg påvirke fra Norge.

Etter påtrykk fra næringa fikk man i to omganger på plass en midlertidig forlengelse av oppholdstillatelsen for sesongarbeidere som ikke kunne returnere. UDIs behandling av søknader om oppholdstillatelse fra vietnamesiske arbeidere ble gjenopptatt i februar 2022.

Erfaringer til ettertanke og videre arbeid

Våren 2022 har Koronakommisjonen avlagt sin evaluering av myndighetenes håndtering av Covid 19-pandemien. Deres rapport slår fast at restriksjonene har ført til vanskeligheter for en rekke norske virksomheter, herunder virksomheter tilknyttet landbruket. Videre pekes det på at flere av myndighetenes vurderinger ble gjort under sterkt tidspress, med hyppige endringer i regelverket, som skapte betydelige utfordringer for praktiseringen, etterlevelsen og håndhevelsen av regelverket.

Kommisjonens konklusjoner kan lett bekreftes med utgangspunkt i Gartnerhallens og produsentenes opplevelser gjennom pandemien. Innreiserestriksjonene, og den tilhørende uforutsigbarheten, var først og fremst en stor belastning for alle produsentene som var usikre på om man ville ha nok og riktig kompetanse til å få produksjonen i havn. Situasjonen bant også opp store ressurser i Gartnerhallens administrasjon, som var i kontinuerlig beredskapsmodus fra mars 2020 til juli 2021. Arbeidet for å få konkrete avklaringer og tilbakemeldinger fra myndighetene var i perioder svært krevende.

SLIK JOBBET GARTNERHALLEN MED KORONAPANDEMIEN OG ARBEIDSKRAFT I 2021

- Ukentlige møter i beredskapsgruppa for grøntsektoren, med Norges Bondelag, NHO Mat og Drikke, Norsk Gartnerforbund, Nordgrønt med flere
- Kontinuerlig kontakt inn mot relevante myndigheter og forvaltning, som UDI, Arbeidstilsynet, NAV, Landbruks- og matdepartementet, Justisdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet
- Direkte og koordinert politikerkontakt med bidrag fra tillitsvalgte og enkeltprodusenter i Gartnerhallen, og bevisst begrenset medieoppmerksomhet
- Ukentlig informasjon om gjeldende regelverk per nyhetsbrev
- Åpne webinarer for Gartnerhallens-medlemmer med informasjon på temaer som innreiseregler, smittevern i produksjonen og psykisk helse
- Direkte veiledning og oppfølging av enkeltmedlemmer
- Månedlige medlemsundersøkelser for å kartlegge utviklingen, som viktig kunnskapsgrunnlag for myndighetskontakt

Galloperende kostnadsvekst

Norsk jordbruk opplevde i 2021 en ekstraordinær kostnadsvekst, som har vedvart og eskalert inn i 2022.

Høye energipriser på kontinentet, små nedbørsmengder og en kald vinter er blant faktorene som bidro til at strømprisene i Sør-Norge for alvor skjøt fart fra sommeren 2021.

Samtidig har mangel på viktige råvarer som fosfor og kalium, logistikkutfordringer som følge av pandemien og sterk etterspørselsvekst på grunn av økende matvarepriser, ført til stigende priser på gjødsel.

Pandemi, og deretter uroen i Europa, har også påvirket oljemarkedet, med kraftig økning i drivstoffprisene gjennom 2021 og videre i 2022 som resultat.

Samlet sett har dette medført en svært krevende kostnadsvekst på nær sagt alle sentrale innsatsfaktorer i produksjonen for landets grøntprodusenter.

Tilleggsforhandlinger ga kostnadskompensasjon for gjødsel og byggematerialer

Faglagene i jordbruket måtte allerede i juli be om tilleggsforhandlinger om kompensasjon for ekstraordinære utgifter, etter at det ble tydelig at kostnadsveksten var kraftigere enn det som ble lagt til grunn i de ordinære jordbruksforhandlingene i 2021.

Forhandlingene ble startet i august, før partene kom til enighet i slutten av oktober om en foreløpig kostnadskompensasjon på 754 millioner kroner over statsbudsjettet. Kompensasjonen ble gitt gjennom økte areal-, husdyr- og distriktstilskudd med utbetaling i februar 2022.

Våren 2022 har det også blitt inngått en ny ordinær jordbruksavtale, som skal sikre full kostnadsdekning. Det innebærer 2,4 milliarder kroner til kompensasjon av ekstraordinære kostnader for 2022, hvorav 2 milliarder skal utbetales i 2022.

Strømkrise = grøntkrise

I tråd med myndighetenes og forbrukernes ønsker, har norske veksthusprodusenter lagt til rette for å kunne produsere sunn og trygg norsk mat, året rundt. Med god tilgang på grønn energi og ny teknologi, har Norge fantastiske forutsetninger for å dyrke veksthuskulturer som agurk, tomat, salater og urter mer miljøvennlig enn de fleste andre land. Næringa har de siste årene kuttet 70 prosent av sine klimagassutslipp ved å gå over til fornybar energi.

Men da strømkrisen slo inn over landet høsten 2021, traff den dermed norske veksthusprodusenter som har lagt om til strøm som energikilde spesielt hardt.

I samarbeid med SKPene for de kulturene som ble spesielt berørt av prisstigningen på strøm, jobbet Gartnerhallen aktivt inn mot myndighetene for å få på plass en egen støtteordning for veksthus. Flere produsenter så seg nødt til å redusere eller stoppe vinterproduksjonen, på grunn av den høye risikoen.

Opprinnelig ble det arbeidet for å få inn strømkompensasjon i tilleggsforhandlingene høsten 2021. Da dette ikke var tilfelle, og det ble varslet at en eventuell strømstøtte først ville bli aktuelt som en del av de ordinære jordbruksforhandlingene i 2022, rettet Gartnerhallen flere henvendelser – både i egen regi og i samarbeid med andre aktører tilknyttet grøntsektoren – til myndighetene om å få på plass en egen strømstøtteordning.

Regjeringen la 17. desember 2021 fram forslag om å innføre en ordning med delvis kompensasjon for merkostnader til elektrisk kraft i veksthusnæringa. Ordningen har blitt justert flere ganger i etterkant av dette gjennom våren 2022, og er senest meldt forlenget til mars 2023.

Gartnerhallen har imidlertid jobbet aktivt for å utvide ordningen til å inkludere også felleseide lagre, pakkerier og vanningsanlegg. Sistnevnte ble besluttet inkludert i ordningen under stortingsbehandling i april 2022.

Økt norskandel på frukt og grønt er god matberedskap

De siste årenes internasjonale kriser har for alvor synliggjort verdien av norsk matproduksjon. Potensialet for økt produksjon av norsk frukt og grønt er stort. Utnytter vi dette potensialet kan den norske grøntnæringa bidra til styrket matberedskap.

Når verden rammes av en pandemi, etterfulgt av en brutal krig i Ukraina – landet som også omtales som verdens kornkammer – bidrar det til å sette nytt søkelys på matberedskap både i Norge og internasjonalt.

Tall fra NIBIO viser at den totale norske selvforsyningsgraden for alle typer mat, korrigert for importfôr, lå på 40 prosent i 2020. Det betyr at godt under halvparten av den maten vi spiser (på energibasis) er produsert i Norge, og at vi er avhengige av å importere store mengder mat.

Å øke selvforsyningsgraden gjennom økt norsk matproduksjon vil kunne bidra til å redusere sårbarheten for norsk matforsyning i møte med kriser, krig og klimaendringer.

Ser vi på grønntprodukter er det store variasjoner i hvor selvforsynt vi er – det vil si hvor høy norskandel er – mellom ulike kulturer.

Rundt halvparten av grønnsakene vi spiser er produsert i Norge

De siste årene har norskandelen på grønnsaker vi spiser vært på rundt 50 prosent.

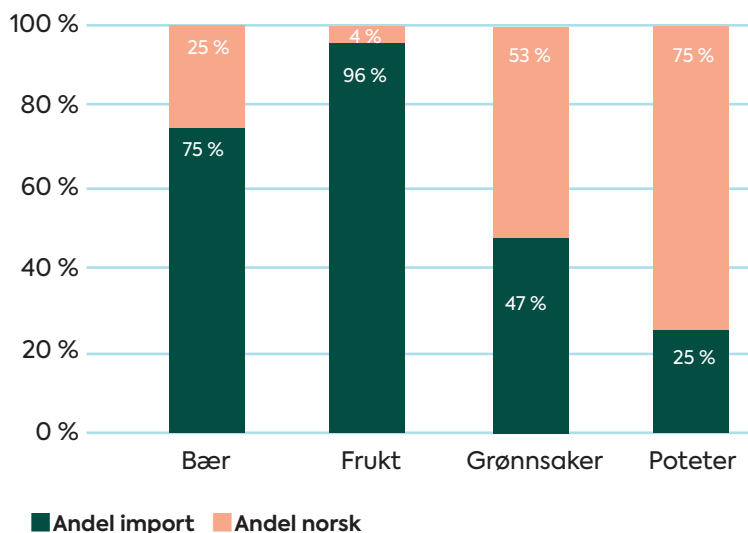
Vi har gode forutsetninger for å produsere lagringsgrønnsaker som gulrot, løk, kål og rotgrønnsaker i Norge, og det er også innenfor disse kulturene vi finner den høyeste norskandelen i dag.

I tillegg gjør moderne veksthus teknologi det mulig å produsere friske grønnsaker som tomat, agurk, salater og urter året rundt. Norskandelen på disse kulturene har vært økende over tid, men det er fortsatt et potensiale for å øke norskandelen på grønnsaker fra veksthus, om markedet og rammevilkårene legger til rette for det.

«Regjeringa vil leggje fram og gjennomføre ein opptrappingssplan for trygg matproduksjon på norske ressursar og setje eit mål for sjølvforsyningsgrad av norske jordbruksmatvarer, korrigert for import av førråvarer, på 50 prosent.»

–Hurdalsplattformen

Norskprodusert andel av bær, frukt, grønnsaker og poteter – volum

Figur 1: Norsk og import andel – volum. Kommersielt salg inn til grossist av frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter i Norge i tonn. Kilder: Ldir.

Mer bær, men lavere norskandel

Salget av bær til konsum har hatt en kraftig økning de siste årene. Faktisk var salget av friske bær på 20.000 tonn i 2021. Det er 46 prosent mer enn i 2011.

Dessverre har ikke den norske produksjonen økt i takt. Selv om produksjonen av bær i Norge har økt noe, har derfor norskandelen gått ned og vi importerer mer bær.

Forbrukerundersøkelser viser at bær er blant produktgruppene hvor forbrukernes preferanse for norsk vare er aller tydeligst. En undersøkelse utført av Kantar for Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) i 2021 viser at 80 prosent mener det er viktig at jordbær er produsert i Norge.

Norske bær har bygget opp en helt spesiell posisjon blant norske forbrukere, som trolig er tett knyttet til den unike smaken norske bær utvikler gjennom lange lyse sommerdager. Bærproduksjon innebærer imidlertid stor klimarisiko, og er en svært arbeidsintensiv produksjon. Sortsutvikling, nye produksjonsmetoder og robotteknologi vil kunne få stor betydning for muligheten til å utvikle norsk bærproduksjon framover.

Høyere norskandel på flere typer frukt

Populære frukter som appelsiner og bananer lar seg vanskelig produsere i det norske klimaet. I slike tilfeller er importerte varer et positivt supplement til vår egen produksjon.

Det er imidlertid en utfordring at vi også importerer store volumer av frukt som vi har gode forutsetninger for å produsere selv i Norge.

De siste ti årene har vi hatt en økende norskandel på plommer, epler og pærer. Norskandelen på henholdsvis plommer og epler er doblet fra 2011 til 2021, riktig nok med store variasjoner fra år til år. Allikevel er bare rett over 40 prosent av plommene, 18 prosent av eplene og knappe 3 prosent av pærene vi spiser, produsert i Norge.

Vi spiser også mindre frukt nå enn tidligere. I 2011 ble det totalt solgt over 80.000 tonn frisk frukt i Norge. Tilsvarende tall i 2021 er 68.000 tonn.

Fruktmiljøet i Gartnerhallen jobber kontinuerlig med forbedring og produktutvikling i samarbeid med andre aktører i verdikjeden, med mål om økt norskandel. Utprøving av ny lagringsteknologi har også kommet langt, og vil gjøre det mulig å tilby god norsk frukt i en lengre sesong.

Stor potetimport til potetlandet Norge

Selv i potetlandet Norge importeres poteter, men norskandelen er økende. I 2021 importerte vi nesten 25.000 tonn matpoteter, som gir en norskandel på 75 prosent. Tilsvarende var norskandelen 70 prosent i 2011. I tillegg har vi en stor potetimport gjennom såkalte RÅK-varer, som vil si bearbejdede jordbruksvarer, som kan importeres med en lavere tollsats.

Norskandelen for potet i Gartnerhallens del av verdikjeden for frukt og grønt er høyere enn i totalmarkedet. Etter flere år med synkende norskandel på potet tok Gartnerhallen grep, sammen med BAMA, NorgesGruppen og Rema. Gjennom utvikling, testing og målrettet markedsføring har vi lyktes med dette arbeidet. Fra en norskandel i vår verdikjede på 72 prosent i 2016, var norskandelen på 80 prosent i 2020.

Stort potensiale for styrket selvforsyning gjennom økt norsk grøntproduksjon

Målt i kilo per person står poteter, grønnsaker, frukt og bær for om lag 37 prosent av det totale matvareforbruket vårt i dag. Ser vi på forbruket på energibasis utgjør poteter, grønnsaker, frukt og bær 10 prosent av det totale matvareforbruket vårt (Budsjettnemnda for jordbruket 2022).

Selv om frukt og grønt utgjør en mindre andel av forbruket vårt på energibasis, er det innen planteproduksjon vi finner det største potensialet for å øke selvforsyningsgraden. På animalske produkter er vi i stor grad selvforsynt i dag.

Vi spiser også mindre frukt og grønt enn anbefalt. Helsemyndighetene anbefaler alle å spise 5 porsjoner frukt, bær og grønnsaker om dagen. I 2021 spiste vi i snitt bare 3,2 porsjoner hver dag (Kantar/ Opplysningskontoret for frukt og grønt).

Agronomisk ligger mye til rette for å øke produksjonen av norsk frukt og grønt. Vurderinger gjort av NIBIO (2017) viser at det potensielle arealet av potet og grønnsaker kan være 6-7 ganger større enn dagens areal. Den mulige produksjonen målt i avlingsstørrelse kan være 5-6 ganger større enn dagens produksjon.

Økt norskandel er god matberedskap

Økende bevissthet rundt kosthold, helse og bærekraftig matproduksjon vil kunne bidra til en sterk vekst i forbruket av frukt- og grøntprodukter de neste årene. Dette innebærer et stort potensial for økt norsk grøntproduksjon, gitt at markedet og rammevilkår legger til rette for at økt etterspørsel så langt det er mulig dekkes gjennom norsk vare, og ikke import.

Det er avgjørende å sikre en vekst i takt med markedets behov. Norske grøntprodusenter henter over 90 prosent av inntektene fra markedet. Overproduksjon i en markedsbasert næring som grøntsektoren vil være helt ødeleggende for produsentenes økonomi. Løpende håndtering av markedet, og balancerende tiltak – som produksjonsplanleggingen Gartnerhallen gjennomfører – er derfor avgjørende for å sikre en forutsigbar og langsiktig vekst.

Å øke produksjonen av norsk frukt og grønt, gjennom bærekraftig forvaltning av norske ressurser, vil kunne bidra til å sikre forbrukerne stabil tilførsel av gode og trygge norske produkter og skape arbeidsplasser og verdiskaping over hele landet. Økt norskandel på frukt, bær, grønnsaker og poteter vil være en god forsikring i en eventuell situasjon der import ikke er like lett tilgjengelig. Det er god matberedskap.

Slik jobber Gartnerhallen med bærekraft

Bærekraftig utvikling er av FN definert som en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjons muligheter til å tilfredsstille sine behov.

Dette tankesettet ligger dypt forankret hos Gartnerhallens produsenter. Gården og jorda som forvaltes skal overleveres i bedre stand til neste generasjon, slik også generasjonene før oss har jobbet for.

Det samme prinsippet gjelder for selskapet Gartnerhallen. Samvirkeorganisering garanterer for langsiktig og norsk eierskap. Inntektene går tilbake til selskapet og produsentene. Det bidrar til at verdiskapingen og ringvirkningene fra virksomheten spres, og kommer lokalsamfunn over hele landet til gode.

En forutsetning for en bærekraftig utvikling er koblingen og balansen mellom de økonomiske, sosiale og miljømessige dimensjonene. Gartnerhallen vet at bærekraft er og vil være et viktig konkurransefortrinn for norsk grønt, og jobber derfor bredt og aktivt for å bidra til en mer bærekraftig norsk grøntproduksjon.

Nye verktøy skal bidra til redusert klimarisiko, økt forutsigbarhet og reduserte klimagassutslipp

Vær og klima har enorm betydning for norsk grøntproduksjon, og Gartnerhallen er derfor involvert i flere prosjekter som skal bidra til både å møte økende klimarisiko og til å redusere utslippene fra norsk grøntproduksjon.

Gartnerhallen er blant annet partner i det store forskningsprosjektet Climate Futures, som skal utvikle nye løsninger for å forutsi og håndtere klimarisiko i et tidsspenn fra 10 dager til 10 år framover. Målet er at prognosene skal kunne benyttes inn i både løpende markedsarbeid og langsiktig produksjonsplanlegging, som er kjerneaktiviteter i Gartnerhallen.

Landbrukets Klimakalkulator er et viktig verktøy på veien til å kutte utslipp og binde mer karbon i norsk landbruk. Gartnerhallen bidrar inn i utviklingen av kalkulatoren for de ulike grøntproduksjonene, og kalkulatoren for potet ble lansert i 2021. Kalkulatoren beregner klimagassutslipp for den enkelte gård, og skal sammen med rådgivning bidra til å avdekke tiltak som kan redusere gårdens klimagassutslipp og øke karbonopptaket i jorda. Ofte vil tiltakene også være smarte og gode agronomiske tilpasninger som er økonomisk lønnsomme for bonden.

Gartnerhallens produsenter skal være de beste arbeidsgiverne i næringen

Grøntnæringen har stort behov for arbeidskraft i sesong, og dette har fått spesielt stort fokus i forbindelse med koronapandemien og innreise-restriksjoner i 2020 og 2021. Gartnerhallen har derfor lansert en 5-punktsplan for gode arbeidsforhold i grøntnæringen.

«Den overordnede ambisjonen er at Gartnerhallens produsenter skal være de beste arbeidsgiverne i grøntnæringen.»

Gartnerhallens 5-punktsplan for gode arbeidsforhold

Handlingsplanen angir 5 mål, med tilhørende tiltak, som skal være førende i Gartnerhallens innsats for å sikre gode arbeidsforhold. Disse målene er:

- Kompetanseløft for bonden som arbeidsgiver
- Reviderte internrutiner for oppfølging av avvik
- Styrket informasjonstilbud for medlemmer
- Bidra aktivt til dialog mellom relevante aktører
- Bidra til å styrke KSL som felles kvalitetssystem for primærleddet

Les mer om Gartnerhallens 5-punktsplan på gartnerhallen.no

Den nye handlingsplanen kommer i tillegg til eksisterende rutiner i Gartnerhallen. Blant annet må alle eiere årlig bekrefte at de følger gjeldende regelverk og minstelønnssetninger for å få tildelt produksjonsplan. Ved avvik kan mottak av varer stoppes inntil avviket er rettet opp. Ved spesielt alvorlige avvik kan produsenten miste muligheten til å levere til Gartnerhallen.

I oppfølgingen av handlingsplanen er det blant annet gjennomført både digitale og fysiske kurs vinteren 2021/2022. Det ble også videreutviklet seks nye fordypningskurs etter ønske fra medlemmene. Disse kursene omhandler arbeidsavtale, arbeidstid og normer i arbeidslivet, administrative forhold.

Kursene ble gjennomført i samarbeid med Norges Bondelag, Norsk Gartnerforbund og Norsk Landbruksrådgiving.

Totalt har mer enn 700 av Gartnerhallens eiere og leverandører gjennomført kursene.

Gartnerhallen har også styrket informasjonstilbudet vedrørende arbeidsvilkår og sesongarbeidskraft gjennom informasjon i digitale kanaler, webinarer og medlemsmøter. Dette arbeidet vil trappes ytterligere opp med lanseringen av ny Min side-løsning for alle eiere i løpet av 2022.

Matsvinnet skal halveres

Gartnerhallen har sammen med en rekke andre aktører i matbransjen forpliktet seg til å redusere matsvinnet i Norge med 50 prosent innen 2030. Matsvinn er sløsing med ressurser, og med tanke på det store arbeidet som ligger bak all maten som produseres er det sentralt at mest mulig blir solgt og spist.

Gartnerhallen jobber på flere fronter for å redusere matsvinn. Et viktig område er FoU-aktivitet som bidrar til økt kvalitet, utvikling og bruk av ny lagringsteknologi og utvikling av nye bruksområder for varer som faller utenfor kvalitetskravene. Produksjonsplanleggingen i Gartnerhallen er basert på markedets behov, og dermed et viktig verktøy for å unngå overproduksjon, som kan føre til matsvinn.

Økt norskandel er et viktig bærekraftgrep

Gartnerhallens mål er å sikre en høyest mulig andel av norsk frukt, bær, grønnsaker og poteter i markedet. Norsk frukt og grønt holder høy kvalitet og er dyrket under kontrollerte forhold. Vårt nordlige klima, med lange lyse sommernetter, gir en lang vekstsesong. Produktene vi dyrker får tid og lys til å utvikle mye smak, samtidig som kalde vintre gjør oss mindre utsatt for plantesykdommer og skadegjørere.

Norsk grøntproduksjon har et lavt klima- og miljøavtrykk, vi bruker lite plantevernmidler og gjødsler effektivt. Økt norsk grøntproduksjon er derfor et viktig bærekraftgrep, på bekostning av lang transport fra utlandet og billigimport av produkter der utslipp og produksjonsmetoder er ukjente.

Enkeltprosjekter gjennom 2021

De fleste av forskningsprosjektene Gartnerhallen deltar i har bærekraft som en del av fundamentet i prosjektet. Eksempler på dette er GreenRoad, Vekst-i-vekst og PacKnoPlast. I tillegg er Gartnerhallen representert i flere arbeidsgrupper som jobber strategisk med bærekraft for grøntnæringa.

Gartnerhallen har gjennom 2021 deltatt i en arbeidsgruppe i regi av NHO Mat og Drikke om bærekraftmerking av mat. Arbeidet med bærekraftmerking av mat i EU, gjennom Farm to fork-strategien er godt i gang. Formålet med denne prosessen har vært å forberede og samordne et innspill fra mat- og drikkeindustrien som skal overleveres norske myndigheter.

Gartnerhallen har også vært representert i workshops i regi av Nowaste, nå Norsk senter for sirkulær økonomi. Senteret arbeider blant annet med å utnytte avfalls og restprodukter.

Gartnerhallen vil gjennom 2022 jobbe videre med de prioriterte områdene for bærekraft samt nye prosjekter slik som implementering av følgende av ikrafttreddelsen av åpenhetsloven..

Åpenhetsloven omhandler virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmennheten tilgang til informasjon, og trer i kraft 1. juli 2022.

Deler av kravene som stilles i Åpenhetsloven er allerede dekket av eksisterende krav i Gartnerhallen-systemet, innenfor temaer slik som arbeidskraft og kvalitet.

Kompetansebygging gjennomgang av eksisterende retningslinjer, rutiner og systemer og etablering av nye, basert på GAP-analyse vil være størstedelen av arbeidet som prioriteres frem til 30. juni 2022, for administrasjonen og Gartnerhallens eiere og leverandører.

Styret og daglig leder

Styreleder Nils Olve Gillund

Nils Olve Gillund er grønnsaksprodusent i Stange i Hedmark. Han har master i Samfunnsøkonomisk analyse fra Universitet i Oslo, og har bred akademisk og organisatorisk bakgrunn. Gillund har vært medlem av Gartnerhallens styre siden 2021.

Nestleder Aud Mari Folden

Aud Mari Folden er grønnsaksprodusent i Levanger i Trøndelag. Hun er utdannet Sivilagronom fra Norges Landbrukshøyskole og har bred organisatorisk og landbruks-politisk bakgrunn. Folden har vært medlem av Gartnerhallens styre siden 2021.

Styremedlem Harald Oskar Buttedahl

Harald Oskar Buttedahl er fruktprodusent i Lier og utdannet sivilagronom. Han har bred organisatorisk, kommersiell og politisk bakgrunn. Buttedahl har vært medlem av Gartnerhallens styre siden 2017.

Styremedlem Ingunn Haugen Hegdal

Ingunn Haugen Hegdal har en sterk bakgrunn fra dagligvare og samvirke. Hun har mange års erfaring som mellomleder og toppleder i både norske og internasjonale selskaper. Hegdal har vært medlem av Gartnerhallens styre siden 2019.

Styremedlem Kjetil Lerfall

Kjetil Lerfall er fruktprodusent i Utne i Hardanger. Han har master i botanikk fra Universitetet i Tromsø og har bred organisatorisk og politisk bakgrunn.

Lerfall har vært medlem av Gartnerhallens styre siden 2021.

Styremedlem Annelin Sveinsvoll

Annelin Sveinsvoll driver gård med produksjon av kålrot, melk, kjøtt og slaktegris i Klepp kommune på Jæren. Sveinsvoll er utdannet hotell- og restaurantkokk. Sveinsvoll har vært medlem av Gartnerhallens styre siden 2016.

Administrerende direktør Elisabeth Morthen

Elisabeth Morthen har en master i nærings- og ressursøkonomi fra NMBU og har et masterprogram i ledelse fra Handelshøyskolen BI. Hun har bakgrunn som blant annet konserndirektør i TINE, kommunikasjonsdirektør i Innovasjon Norge og styremedlem i Statkraft. Hun har vært administrerende direktør i Gartnerhallen siden oktober 2017.

Konstituert administrerende direktør Kai Knutsen

Kai Knutsen er utdannet siviløkonom med master i innkjøp, logistikk og strategi fra University of Salford. Han har lang erfaring fra varehandel, blant annet fra ICA/RIMI-systemet. Han kom til Gartnerhallen fra stillingen som kommersiell direktør i Jernia AS. Knutsen har vært produksjons- og markedssjef siden 2020 og konstituert administrerende direktør i Gartnerhallen siden april 2021.

Årsberetning

Styrets årsberetning 2021

Virksomheten

Gartnerhallens formål er være leverandør av grønnsaker, frukt, bær og poteter til våre kunder, og å fremme medlemmenes næringsmessige og økonomiske interesser. Foretaket har leveringsavtaler med de store dagligvareaktørene gjennom leveranser til Bama samt storhusholdning og utvalgte industrikunder.

Gartnerhallen planlegger og koordinerer produksjon av poteter, grønnsaker, frukt og bær, i henhold til kundenes behov. Gartnerhallen samarbeider med kundene om markedsaktiviteter for å fremme sunt og variert kosthold basert på norske grønnsaker, poteter, frukt og bær. Produsentene følges opp i forhold til kvalitet og sporing, for å sikre trygge norske produkter. Innovasjon og FoU drives både i egen regi, og med aktivt arbeid gjennom Grofondet, med støtte til markedsrettede utviklings- og forskningsprosjekter. Gartnerhallen avregner produsenter og pakkerier i samarbeid med Bama, og står for oppgjør av løpende leveranser.

Gartnerhallens medlemmer er delt inn i 7 ulike geografiske regioner med tillegg av en industriregion. Medlemmene, regionene og styret utgjør eierorganisasjonen. Den administrative organisasjonen består av administrasjonen med hovedkontor i Oslo og sentrale kulturansvarlige produsenter. Pr. 31.12.2021 hadde virksomheten 1.047 medlemmer.

I situasjonen med Covid-19 viruset, arbeider Gartnerhallen SA aktivt sammen med Bama og våre største Industrikunder for å sikre matforsyningen i Norge. Både 2020- og 2021-sesongen ble krevende, med stor usikkerhet knyttet til bl.a. tilgang til arbeidskraft, kostnadsøkninger og risikoavlastning. Dagligvaremarkedet opprettholdt rekordomsetning fra 2020, og det var god etterspørsel etter norske varer. Gjennom et godt samarbeid i verdikjeden, ble det mulig å ta ut priser opp mot øvre prisgrense på flere kulturer, gjennom sesong. Stort sett godt vær og gunstig klima gjorde at det for mange kulturer også ble bra avlinger med god kvalitet. Spesielt epleproduksjonen var på et rekordnivå og også andre fruktkulturer viste gode avlinger. Derimot var det utfordringer med bærproduksjon både pga klima og tilgang til arbeidskraft. Sterk etterspørsel fra dagligvaremarkedet medførte at for de fleste kulturer var det god markedsbalanse og avsetning for økt volum.

Det var betydelige økte kostnader på produsentleddet. Kostnadene er bl.a. knyttet til karantenekostnader, delvis lønn i karantenetida, økt bemanning, redusert effektivitet ved uerfarne arbeidere, opplæring av uerfaren norsk arbeidskraft, og smitteverntiltak. Smitteverntiltak har vært svært viktig. Dette er også noe grøntprodusentene tar på

høyeste alvor, da en smitte i arbeidsstokken vil få dramatiske konsekvenser. Mange praktiserte derfor også å organisere arbeiderne i kohorter, slik at det ved en ev. smitte, kan redusere konsekvensene. Det har vært svært få tilfeller av smittespredning av Covid-19 med utgangspunkt i grøntsektoren. Videre har 2021-sesongen vært preget av kostnadsøkninger på de fleste innsatsfaktorer, som strøm, gjødsel, emballasje, frakt, drivstoff, lønninger osv. Det forventes at den sterke kostnadsøkningen må dekkes inn i jordbruksoppgjøret og evt. egne tiltak fra myndighetenes side, samt at det må tas ut økte priser i markedet.

Beredskapsgruppen som ble etablert i forbindelse med koronapandemien ble videreført også i 2021. Et godt samarbeid med faglagene og flere andre organisasjoner som representerer grøntsektoren, bidro til å opprettholde et godt støtteapparat overfor produsentene, og at en kunne gjøre felles henvendelser mot myndighetene for å øve påtrykk for å få gjennomslag for nødvendige kompensasjonsordninger og tiltak. Det er tatt en rekke initiativ til at myndighetene legger til rette for at sektoren fikk og fortsatt får tilstrekkelig tilgang til sesongarbeidskraft, risikoavlastning og kompensasjonsordninger. Sesongbasert arbeidskraft i grøntsektoren rekrutteres i stor grad fra utlandet, noe som ble spesielt utfordrende ved stengte grenser og innreiserestriksjoner. Ett resultat av dette, var at grøntsektoren ble definert som samfunnsskrittisk, og med bakgrunn i dette fikk unntak fra innreiserestriksjonene som var gjeldende i store deler av året.

I rettssaken mot selskapets tidligere revisor, anket Gartnerhallen saken til Høyesterett, etter dissens blant dommerne i både Tingretten og Lagmannsretten. Fra og med 2010 var årsregnskapet til Gartnerhallen vesentlig feil som følge av underslaget som bygget seg opp til ca 50 MNOK i 2017. Leverandørgjelden var tilsvarende undervurdert. Saken gjaldt hvorvidt revisor hadde overholdt kravet til god revisjonsskikk i disse årene. Høyesteretts ankeutvalg avviste saken med henvisning til at utvalget kan bare gi samtykke når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken avgjort i Høyesterett.

Årsregnskapet og sentrale risikoer og usikkerhetsfaktorer

Generelt sett ble 2021 et godt vekstår, med noe regional variasjon. Usikkerhet knyttet til tilgang på arbeidskraft var vesentlig, og enkelte produsenter søkte permisjon på en eller flere kulturer. Generelt sett lyktes øvrig produsentmasse å dekke inn dette volumet, slik at Gartnerhallen totalt var leveringsdyktige gjennom sesong. Markedet var gjennom 2021 sterkt preget av svingninger relatert til nivå på Covid-19 restriksjoner i samfunnet. Dagligvaremarkedet hadde et sterkt første halvår, men svakere 3. kvartal. For storkjøkkenaktørene tok markedet seg vesentlig opp utover i andre halvår, men med en bråstopp inn i desember. Selv med vesentlig ustabilitet og varierende marked gjennom året oppnådde Gartnerhallen totalt sett verdivekst, og opprettholdt også volumet fra 2020.

For produsentene ble årsavslutningen sterkt preget av en voldsom kostnadsøkning på tilnærmet samtlige innsatsfaktorer, ikke minst på energi fra gass og strøm. Omsetningen endte på 3,1 mrd kr, som er en vekst mot fjoråret på 7,1 prosent. Omsetning til kunder innen konsum viser en vekst på rundt 8,6 prosent i omsetning og 0,4 prosent økning i volum. Omsetning til Industri viser 5 prosent reduksjon.

Driftsoverskuddet i 2021 ble 1,2 MNOK som er 3,8 MNOK bedre enn 2020.

Netto finansinntekter i 2021 ble 26,2 MNOKr som er 11,7 MNOK høyere enn 2020. Avkastning fra finansporteføljen i 2021 bidrar med 17,6 MNOK som er 3,4 MNOK høyere enn 2020. Gartnerhallen har en konservativ investeringsstrategi som er nedfelt i et plasseringsreglement som styrebehandles årlig. Aksje- og obligasjonsmarkedet opplevde til dels store svingninger mot slutten av året og i 1. kvartal 2022, men

Gartnerhallen realiserte alle aksjefond i november 2021. Avkastningen i 2021 var 20,2 prosent i aksjefond, og 3,4 prosent i obligasjonsfond. Gartnerhallen forvalter investeringsporteføljen selv.

Etter skattekostnad på 0,5 MNOK, viser årsresultatet for 2021 et overskudd på 26,9 MNOK. Det er en forbedring på 15,6 MNOK sammenlignet med 2020.

Utviklingen i arbeidskapital er positiv. Forholdet mellom kapitalbinding i kunde- fordringer og gjeld til leverandørene viser en positiv utvikling som bidrar til økt likviditet med 22,7 MNOK. Totalkapitalen er 553 MNOK som er en økning på 26 mill. kroner.

Gartnerhallen har arbeidet med aktiv oppfølging og styrking av foretakets internkontroll ut ifra årlig oppdaterte risikoanalyser. Den største og gjenstående utfordringen knytter seg fortsatt til avregningssystemene. Gartnerhallen står for alle oppgjør til produsentene og baserer seg på innlesning av avregningsfiler fra Bama. Bama utsteder ca 70 prosent av produsentenes faktura/avregninger. Arbeidsdelingen med avregninger og oppgjør er komplisert og bygger på flere gamle egenutviklede systemer. Gartnerhallen har utviklet et nytt avregningssystem basert på et skybasert ERP-system, som løser på dette. Gartnerhallen og Bama samarbeider i forhold til oppstart i 2022.

Gartnerhallen hadde i 2021 lavere driftskostnader enn budsjettet, bl.a. pga lite reisevirksomhet og færre fysiske møter.

Redegjørelse for foretakets utsikter

Gartnerhallen har langsiktige leveringsavtaler med sine største kunder.

Pandemien er ikke over, men forventes å ha vesentlig mindre innvirkning direkte på Gartnerhallen i 2022. Derimot er følgeeffektene markante som bl.a. et endret arbeidsmarked og spesielt en generell mangel og ekstrem kostnadsøkning for innsatsfaktorer i alle produksjoner.

I 2022 forventes markedet mindre påvirket av pandemirestriksjoner. Derimot vil den ekstreme kostnadsøkningen for innsatsmidler påvirke alle produksjoner i Norge og globalt, noe som er ytterligere forsterket av krigen i Ukraina. Hvordan utslagene blir for konkurranse i det norske markedet er ikke klart, utover at dette vil prege oss gjennom 2022 med både utfordringer og muligheter. Norsk produksjon av poteter, grønnsaker, frukt og bær har hatt en god vekst over flere år. 2021-sesongen opprettholdt på et svært godt nivå. HORECA markedet forventes å ha mer normale driftsrammer, mens dagligvaremarkedet igjen møter konkurranse fra grensehandel. Markedet antas å bli godt også i 2022, men fortsatt er det vesentlig usikkerhet knyttet til pris og markedsutvikling.

Foretaket har god likviditet, ingen bankgjeld og en solid egenkapital.

På sikt er det fortsatt et betydelig vekstpotensial, og Gartnerhallen har ambisjoner om å ta del i veksten fremover. Forbruker ønsker norskprodusert frukt og grønt og forbruket i husholdningene ser ut til å øke. I tillegg kommer helse- og ernæringsperspektivet, og at grøntsektoren representerer lavt klimaavtrykk. Det er knyttet store forventninger til hvordan tiltakene fra Grøntutvalget skal følges opp. Det er bl.a. konkrete og ambisiøse målsettinger om økt norsk produksjon og økt norskandel. For å oppnå dette må det jobbes med produktutvikling, tiltak som gir utvidede sesonger, god råvareutnyttelse, styrket produsentøkonomi, risikoavlastende tiltak og ordninger, og økt innovasjon.

Et sentralt prosjekt er å utnytte mulighetene som ligger i bærekraft og at dette kan bli et konkurransefortrinn for norsk grøntproduksjon. Gartnerhallen mener at en offensiv satsing på bærekraft som konkurransefortrinn, framover er avgjørende viktig.

Både for å oppnå økt klimavennlig produksjon, oppnå økt norsk selvforsyning, og for å være konkurransedyktig i forhold til import. Dokumentasjon av produksjonen er her sentralt. Det ble i 2020 gjennomført et eget forprosjekt for bærekraftstrategi og bærekraftkompetanse i grøntnæringen. Målsettingen er å oppnå finansiering gjennom jordbruksoppgjøret, for et 3-årig hovedprosjekt.

Utviklingen og muligheten innen ny teknologi og produksjonsmetoder er betydelig. Dette vil bidra til både bedre ressursutnyttelse og mer effektiv produksjon. Et risikoelement er klimaendringer som kan bidra til å gjøre produksjonen vanskeligere og mindre forutsigbar. Det vil kreves økte investeringer i nye produksjons- og dyrkingsmetoder.

Godt samarbeide på produsentnivå, tollvern og god produksjonsplanlegging, er viktige forutsetninger for markedsbalansering og en lønnsom og bærekraftig norsk produksjon av frukt og grønt framover.

Foretakets drift skal finansieres med serviceavgift og medlemskontingenter. Årsmøtet vedtok i 2021 økning i serviceavgift og medlemskontingent for å styrke kapasitet og kompetanse innen marked, produksjonsplanlegging, organisasjon og utvikling. Disse økte inntektene hadde virkning fra 2021.

Gartnerhallen har en klar ambisjon om å forbedre medlemmenes posisjon og vilkår og bidra til vekst for våre kunder.

Finansiell risiko

Gartnerhallen har sin virksomhet med basis i avsetning av norsk frukt og grønnsaker, og har derved ingen direkte eksponering i valuta.

Gartnerhallen har kassekreditt, men ikke banklån ut over dette. All virksomhet avregnes i norske kroner.

Kredittrisikoen på faste kunder anses begrenset, da foretaket har få og store kunder med solid økonomi. Det er risiko forbundet med avregning av leveranser mellom kunder og produsenter av poteter, grønnsaker, frukt og bær – og som er knyttet til systemer og rutiner. Selskapet jobber aktivt med å redusere denne risikoen gjennom oppdatering av system og tett samarbeid med Bama. Risiko for tap på forskudd til produsenter ansees som moderat, dette fordi det føres en restriktiv praksis med forskudd, og forskudd trekkes i løpende oppgjør. Gartnerhallen har risiko for tap på medlemmer og tilknyttede produsenter ved negative avregninger fra Bama. Disse kommer som følge av reklamasjoner, korreksjoner og prisjusteringer som Gartnerhallen ikke har hatt innsyn eller informasjon om. Det er også risiko forbundet med skifte av enhet på samme vare gjennom sesongen. Det arbeides med disse problemstillingene som er kompliserte pga arbeidsdelingen i avregning og oppgjør.

Gartnerhallen deltar i oppgjørs- og driftskredittordningen for landbruket. Gartnerhallen garanterer sammen med øvrige samvirkeorganisasjoner og Strand Unikorn for 50 prosent av bankens bevislige tap på det enkelte medlem sin driftskreditt. Etter avtalen vil kreditten kunne utgjøre inntil 40 prosent av oppgjørsbeløpene i siste kalenderår.

Gartnerhallens ansvar ut ifra bevilget beløp er på 121 MNOK pr 31.12.21 (133 MNOK pr 31.12.20). Gartnerhallen SA har garantiansvar for 271 produsenter (329 produsenter i 2020) innenfor driftskredittordningen. Det har ikke vært noen tap i 2021.

Styrets medlemmer og daglig leder er dekket av selskapets styreansvarsforsikring i Berkley.

Forskning og utvikling – innovasjon

Hovedmålet med Gartnerhallens aktivitet innen forskning, utvikling (FoU) og innovasjon er å bidra til økt konkurransekraft og verdiskaping, ved å styrke norsk grøntproduksjon sine fortrinn, samt bidra til og styrke våre eiere og produsenters del av verdikjeden. FoU er et verktøy for å finne løsninger på operative eller markedsmessige utfordringer eller muligheter. I 2021 var Gartnerhallen involvert i mer enn 20 FoU- eller innovasjonsprosjekter. I tillegg var det 28 aktive prosjekter i Grofondet.

FoU- og innovasjonsaktiviteten til Gartnerhallen finansieres gjennom Grofondet, egen finansiering eller ved at eierne og de ansatte i administrasjonen bidrar med egeninnsats i form av timer i prosjekter som mottar støtte fra Forskningsrådet eller Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri.

Siden 1970 har det blitt trukket forskningsavgift på visse landbruksprodukter, herunder grøntprodukter. Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter trakk inn totalt 191 MNOK i 2021, hvorav 10,7 MNOK fra norske grøntprodusenter. I tillegg trakk fondet inn et tilsvarende beløp fra avgift på importerte grøntprodukter. Det er viktig for Gartnerhallen å delta i gode søknader og prosjekter som kan sikre Gartnerhallens eiere verdifull avkastning av forskningsmidlene de betaler, i form av ny kunnskap eller teknologiske løsninger.

Grofondet er et sentralt virkemiddel for Gartnerhallens FoU-aktivitet. Grofondet har eksistert i 5 år i 2021. I løpet av disse årene det vært 13 tildelingsrunder hvor totalt 51 prosjekter har mottatt til sammen ca. 55 MNOK i finansieringsstøtte. I løpet av 2021 var det to tildelingsrunder, hvor til sammen 13 prosjekter fikk tildelt midler. Grofondet driftsresultat ble -2,45 MNOK. Høye finansinntekter gjorde at årsresultatet likevel endte på 15,8 MNOK.

Økt synlighet

Gartnerhallen arbeider aktivt for å øke oppmerksomheten rundt norsk frukt og grøntproduksjon, og for å øke synligheten rundt Gartnerhallen. Vi deltok aktivt i arbeidet for å påvirke ordninger som følge av Covid-19, og spesielt det som påvirket tilgang til sesongarbeidskraft.

Gartnerhallen deltok aktivt i arbeidet i med oppfølging av Grøntutvalgets forslag til tiltak, bl.a. på bærekraft. Det er etablert et forum Norsk grønt, som skal bidra til å øke norskandelen og øke forbruket av norsk frukt, bær, grønnsaker og poteter. Det er en målsetting å få myndighetene til å legge grunnlaget for videre vekst og bidra til bedre rammebetingelser for norsk grøntproduksjon.

Gartnerhallen utarbeidet i 2021 en ny helhetlig visuell identitet. Dette innebar ny logo og maler, som skal bidra til at vi har et tydelig, gjenkjennelig og helhetlig uttrykk i all vår kommunikasjon.

Miljø

Foretaket Gartnerhallen SA har ingen aktivitet som påvirker eller forurensar det ytre miljøet. Gartnerhallen bidrar i en rekke prosjekter hvor positive miljøeffekter i verdikjeden er en målsetning. Dette er prosjekter innen dyrkingsteknikker, svinn, emballasje, økologisk landbruk, effektivisering av transport etc.

Arbeidsmiljøet

Sykefraværet var 3,5 prosent i 2021. Det har ikke forekommet alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året. Gartnerhallen har et godt arbeidsmiljø.

Likestilling

Selskapet hadde 16 ansatte (15 årsverk) med lik fordeling mellom kvinner og menn. Styret har 6 styremedlemmer med lik fordeling mellom kvinner og menn. Gartnerhallen har en målsetning om minst 40 prosent av hvert kjønn i styret. Gartnerhallens personalpolitikk ansees å være kjønnsnøytral og ikke-diskriminerende på alle områder, og dermed i tråd med selskapets vedtatte målsettinger. Etter vår oppfatning er likestillings spørsmål tilfredsstillende ivaretatt.

Ikke-diskriminering og tilgjengelighet

Det gjøres ikke forskjeller; på ansatte, ved ansettelse, på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion, legning eller livssyn.

Selskapets lokaler har tilrettelagt adkomst, også for personer med nedsatt funksjonsevne.

Fortsatt drift

Styret og daglig leder bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet. Gartnerhallen har en tilfredsstillende egenkapital på 281,5 MNOK som utgjør 51 prosent av totalkapitalen ved årsslutt (48 prosent pr 31.12.20).

Disponeringen av årets resultat

Styret foreslår at årets overskudd på 26,9 MNOK overføres til annen egenkapital.

Oslo, 27. april, 2022

Nils Olve Gillund
styreleder

Aud Mari Folden
nestleder

Harald Oskar Buttedahl
styremedlem

Ingunn Hegdal Haugen
styremedlem

Kjetil Lerfall
styremedlem

Annelin Sveinsvoll
styremedlem

Kai Knutsen
konst. adm direktør

Årsberetningen er elektronisk signert

Årsregnskap

Resultatregnskap

Gartnerhallen SA

Tall i tusen kroner	Note	2021	2020
Driftsinntekter og driftskostnader			
Salgsinntekt		3 111 786	2 905 910
Annen driftsinntekt	2	48 598	35 939
SUM DRIFTSINNTEKTER		3 160 384	2 941 849
Varekostnad		3 111 472	2 905 938
Lønnskostnader m.m.	3,4	25 410	20 721
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	5	144	39
Annen driftskostnad	2	22 178	17 835
SUM DRIFTSKOSTNADER		3 159 205	2 944 532
Driftsresultat		1 179	-2 683
Finansinntekter og finanskostnader			
Resultat fra investering i tilknyttede selskap	6	9 236	6 715
Annen finansinntekt		18 172	14 676
Annen finanskostnad		1 165	6 827
RESULTAT AV FINANSPOSTER		26 244	14 564
Resultat før skatt		27 423	11 881
Skattekostnad	9	486	531
ÅRETS RESULTAT		26 937	11 350
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		26 937	11 350
SUM OVERFØRINGER		26 937	11 350

Eiendeler

Gartnerhallen SA – Balanse 31.12

Tall i tusen kroner	Note	2021	2020
ANLEGGSMIDLER			
Immaterielle eiendeler			
Investering i ERP system	5	20 174	13 724
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	2 334	2 334
Inventar og utstyr	5	763	38
SUM VARIGE DRIFTSMIDLER		3 097	2 372
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap	6	85 042	81 747
Investeringer i aksjer og andeler	7	12 863	9 118
Pensjonsmidler	4	1 014	1 981
Andre fordringer	8	1 354	1 397
SUM FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER		100 273	94 243
SUM ANLEGGSMIDLER		123 545	110 339
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	8	204 215	217 100
Andre kortsiktige fordringer	8	158	414
SUM FORDRINGER		204 373	217 514
Investering i verdipapirer	12	55 320	79 240
Bankinnskudd, kontanter o.l.	13	170 716	119 996
SUM OMLØPSMIDLER		430 409	416 750
SUM EIENDELER		553 954	527 089

Egenkapital og gjeld

Gartnerhallen SA – Balanse 31.12

Tall i tusen kroner	Note	2021	2020
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Andelskapital	10	1 523	1 523
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		1 523	1 523
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	10	280 020	253 083
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		280 020	253 083
SUM EGENKAPITAL		281 543	254 606
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	4 006	4 009
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		236 255	226 427
Betalbar skatt	9	490	500
Skyldig offentlige avgifter		1 937	187
Annen kortsiktig gjeld		29 724	41 361
SUM KORTSIKTIG GJELD		268 406	268 474
SUM GJELD		272 412	272 483
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		553 954	527 089

Oslo, 27. april 2022

Nils Olve Gillund
styreleder

Aud Mari Folden
nestleder

Harald Oskar Buttedahl
styremedlem

Ingunn Hegdal Haugen
styremedlem

Kjetil Lerfall
styremedlem

Annelin Sveinsvoll
styremedlem

Kai Knutsen
konst .adm direktør

Årsberetningen er elektronisk signert

Kontantstrømanalyse

Gartnerhallen SA – Balanse 31.12

Tall i tusen kroner		2021	2020
	Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
	Resultat før skattekostnad	27 423	11 881
-	Periodens betalte skatter	-531	-457
	Avskrivinger	144	39
-/+	Resultat fra investering i tilknyttede selskap	-9 236	-6 715
+/-	Poster klassifisert som invest.-/finans. aktiviteter	-17 170	-10 346
+/-	Endring i kundefordringer og leverandørgjeld	22 713	6 815
+/-	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbet.	964	-8
+/-	Endring i andre tidsavgrensningsposter	-9 557	39 031
=	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	14 750	40 239
	Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
-	Utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-7 320	-7 566
+	Netto endring verdipapirer	37 349	-41 545
+	Mottatt utbytte fra tilknyttede- og andre selskaper	5 941	8 751
=	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	35 970	-40 360
	Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
+/-	Netto endring i kassekreditt	0	0
=	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
=	Netto endring i bankinnskudd	50 720	-121
+	Bankinnskudd ved periodens begynnelse	119 996	120 117
=	Bankinnskudd ved periodens slutt	170 716	119 996

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med Regnskapssloven av 1998 og God Regnskapsskikk i Norge gjeldende pr. 31. desember 2021.

Alle beløp er presentert i hele tusen norske kroner, dersom ikke annet er spesifikt oppgitt.

Årsregnskapet består av resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret 2021, balanseoppstilling pr 31.12.2021, samt tilhørende noteopplysninger.

Ved utarbeidelsen av regnskapet er de faktiske forhold lagt til grunn, ikke bare den formelle form. De mest sentrale regnskapsprinsipper blir utdypet i mer detalj nedenfor.

Salgsinntekter

Salgsinntekter vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og andre offentlige avgifter. Inntekt fra salg av varer resultatføres når produktet er levert til kunden og det ikke er uoppfylte forpliktelser som kan påvirke kundens aksept av levering. Levering er ikke foretatt før produktene er ankommet avtalt sted og risiko for tap og ukurans er overført til kunden.

Selskapet følger bruttoprinsippet for resultatføring av varesalg, gjennom at fakturert beløp til kunde blir resultatført som inntekt, mens avregnede vareleveranser for produsentene resultatføres som varekostnad. Gevinst ved ordinære salg av driftsmidler er klassifisert som annen driftsinntekt.

Varer og varekostnad

Med varer menes grønnsaker, poteter, frukt og bær som er anskaffet for videresalg. Anskaffelseskost er kjøpspris med tillegg av kjøpsutgifter.

Varer klassifiseres som omløpsmidler og vurderes til det laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi (laveste verdis prinsipp). Virkelig verdi er i denne sammenheng definert som antatt fremtidig salgspris redusert med forventede salgskostnader.

Utgiftene ved vareanskaffelsen kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Driftskostnader

Driftskostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Klassifisering av poster i balansen

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler.

Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Omløpsmidler omfatter eiendeler direkte knyttet til varekretsløpet eller eiendeler som har forfall innen ett år etter at transaksjonen ble gjennomført. Gjeld som forfaller til betaling innen ett år etter at lånet ble tatt opp er klassifisert som kortsiktig gjeld. Dersom hensikten med en balansepost endres, omklassifiseres den. Omløpsmidler vurderes normalt til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi, mens anleggsmidler normalt vurderes til anskaffelseskost, eventuelt fratrasket av- og nedskrivninger. Tilsvarende gjelder for kortsiktig og langsiktig gjeld. Kassekreditt klassifiseres som kortsiktig gjeld.

Investeringer i tilknyttede selskaper

Som tilknyttet selskap defineres et selskap hvor Gartnerhallen SA har en betydelig innflytelse. Betydelig innflytelse anses normalt å foreligge når Gartnerhallen SA har mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital i et selskap.

Ut fra ovenstående definisjon er følgende investeringer behandlet og klassifisert som tilknyttet selskap:

- GROFONDET AS (eierandel 33%)
- BAGA EIENDOM AS (eierandel 25%)
- NORGRO AS (eierandel 20%)

Investeringene regnskapsføres etter egenkapitalmetoden, og førstegangsinnskregnes til anskaffelseskost.

Anskaffelseskost inkluderer eventuell goodwill. Identifiserte merverdier og goodwill avskrives planmessig.

Gartnerhallen SA sin andel av regnskapsmessig resultat i det tilknyttede selskap resultatføres og tillegges den balanseførte verdi av investeringen. Gartnerhallen SA sin andel av regnskapsmessig resultat i det tilknyttede selskap presenteres som finanspost.

Finansielle plasseringer

Markedsbaserte aksjefond og obligasjonsfond klassifisert som omløpsmidler, vurderes til markedsverdi per 31.12. Mottatt utbytte inntektsføres som finanspost over resultatregnskapet.

Investeringer i aksjer og andeler, klassifisert som anleggsmidler, vurderes til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi. De enkelte investeringer blir individuelt vurdert i forhold til behovet for nedskrivning. Mottatt utbytte inntektsføres som finanspost.

Fordringer

Kundefordringer er oppført til pålydende med fradrag for en skjønnsmessig avsetning til forventede tap.

Enkeltfordringer nedskrives basert på en vurdering av forsinket betaling og andre indikatorer på at kunden har betalingsvansker. Andre fordringer er vurdert til det laveste av virkelig verdi og pålydende beløp.

Driftsmidler/avskrivninger

Varige driftsmidler er i balansen oppført til kostpris fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Et driftsmiddel anses som varig dersom det har en viss økonomisk levetid, samt en betydelig kostpris. Varige driftsmidler avskrives planmessig over den antatte økonomiske levetiden, hvor den lineære metode er benyttet.

Usikre forpliktelser

Usikre forpliktelser regnskapsføres dersom det er sannsynlighetsovervekt for at de kommer til oppgjør. Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsverdi.

Utsatt skatt og skattekostnad

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret samt skattemessig underskudd til fremføring. Ved beregningen benyttes nominell skattesats. Positive og negative forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Visse poster vurderes likevel særskilt, herunder goodwill ved oppkjøp og pensjonsforpliktelser.

Utsatt skattefordel oppstår dersom en har midlertidige forskjeller som gir opphav til skattemessige fradrag i fremtiden.

Utsatt skattefordel er ikke oppført i balansen, grunnet usikkerhet i forhold til framtidig utnyttelse. Årets skattekostnad betstår av endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel, sammen med betalbar skatt for inntektsåret, korrigert for evt feil i tidligere års beregninger.

Betalbar skatt beregnes ut fra skattbart resultat for året, inkludert inntekter og kostnader som periodiseres til andre perioder skattemessig enn regnskapsmessig.

Beregnet formuesskatt for inntektsåret inngår i den resultatførte betalbare skattekostnad og balanseførte betalbare skatteforpliktelse.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode i samsvar med NRS(F) kontantstrømoppstilling slik denne gjaldt pr 31.12.2021.

Pensjoner

Forutsetningene som benyttes beskrives i note 4.

Note 2 Andre driftsinntekter/Andre driftskostnader/ Store enkeltransaksjoner

Tall i hele tusen kroner	2021	2020
Andre driftsinntekter		
Fast kontingent	5 106	3 332
Serviceavgift etter omsetning	39 777	31 516
Andre	3 715	1 091
Sum andre driftsinntekter	48 598	35 939
Pr geografisk marked		
Norge	48 598	35 939
Andre driftskostnader		
Leie lokaler	1 572	1 525
Leie maskiner	1 133	549
Fremmede tjenester*	7 982	11 150
Kontorkostnader	2 073	1 443
Reisekostnader inkl hotell	918	388
Salgs- og reklamekostnader	837	497
Kontigenter	6 721	4 859
Forsikring	143	156
Tap på fordringer	285	-3 482
Andre driftskostnader	514	750
Sum andre driftskostnader	22 178	17 835
* Herav bidrag til FoU-prosjekter	604	121
	2021	2020
Kostnadsført godtgjørelse til revisor		
Lovpålagt revisjon	220	335
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	179	143
Annen bistand	21	52
Sum godtgjørelse til revisor	420	530

Note 3 Lønnskostnader/Antall ansatte/Godtgjørelser/ Lån til ansatte

Tall i hele tusen kroner	2021	2020
Lønnskostnader mm.		
Lønninger	15 294	13 275
Arbeidsgiveravgift	3 058	2 396
Pensjonskostnader	1 815	1 495
Andre ytelser	5 243	3 555
Sum lønnskostnader	25 410	20 721
Antall årsverk	15	14

Godtgjørelser

	Daglig leder	Styret	Regionråd
Lønn	2 164	1 063	0
Annen godtgjørelse	84	760	977
Pensjonsutgifter	209	0	0
Sum ytelser	2 456	1 823	977

Selskapet har inngått en forpliktende avtale med en tidligere daglig leder om pensjonsytelser. Ytelsen inngår i lønnskostnadene. Nåværende daglig leder er medlem av den ordinære kollektive pensjonsordningen i selskapet. I tillegg har hun en avtale hvor det avsettes 11 % på lønn over 12 G og det beregnes 5 % avkastning på opptjent pensjon ut ifra saldo 1.1. hvert år. Det foreligger ikke avtale med daglig leder om bonus.

Det er ikke inngått forpliktende avtaler om sluttvederlag o.l. overfor administrerende direktør.

Note 4 – Pensjoner

Gartnerhallen SA har en pensjonist på ytelsespensjon. Administrerende direktør har en avtale hvor det avsettes 11 % på lønn over 12 G og det beregnes 5 % avkastning på opptjent pensjon ut ifra saldo 1.1. hvert år.

Det er ikke inngått forpliktende avtaler om sluttvederlag o.l. overfor styrets leder. Disse forpliktelsene er bokført i balansen til MNOK 4. Denne finansieres over driften.

Gartnerhallen er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning for sine ansatte etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretakets innskuddsordning oppfyller kravene etter loven. Det er i 2021 utgiftsført 1.181.000 kr knyttet til ordningen.

Gartnerhallen SA har AFP ordning og bokfører denne som en innskuddsplan.

Note 5 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Tall i hele tusen kroner	Sameie i fritidsbolig	ERP system	Inventar og utstyr	Total
Anskaffelseskost 01.01	2 334	13 748	53	16 135
Avgang/tilgang	0	6 488	832	7 320
Anskaffelseskost 31.12.	2 334	20 236	885	23 455
Avskrivninger, nedskrivninger 01.01.	0	24	15	39
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	0	61	122	183
Bokført verdi pr 31.12.	2 334	20 174	763	23 271
Årets avskrivning	0	37	107	144
Økonomisk levetid		3-8 år	4 år	

*) Dynamics365 i fortsatt utvikling i 2021, planlagt driftssatt i 2022. ScriptX lisens varer i 5 år.

Årlige husleiekostnader og -forpliktelser

Gartnerhallen SA har en uoppsigelig leieavtale med Nyland Syd AS om leie av 461 m2 kontorarealer frem til 01.04.2024. Den årlige husleien er 878.000 med tillegg av 589.000 i belastede felleskostnader, sum 1.468.000. Husleien indeksreguleres hvert år. Husleieavtalen ble inngått 20.1.2013 og nytt leieforhold må forhandles med varsel senest 1 år før utløp 1.4.2024. Husleieavtalen, og alle andre leieavtaler Gartnerhallen SA har er operasjonelle leieavtaler, og kostnadsføres løpende.

Note 6 Tilknyttede selskaper

Formelle opplysninger	NORGRO AS	GROFONDET AS	BAGA Eiendom AS	Sum tilknyttede selskap
Anskaffelsestidspunkt	01.10.2009	22.12.1997	22.12.1997	
Forretningskontor	Hamar	Oslo	Oslo	
Eierandel	20 %	33 %	25 %	
Stemmeandel	20 %	33 %	25 %	
Egenkapital ihht siste årsregnskap	43 635	164 447	73 116	
Resultat ihht siste årsregnskap	6 861	15 761	9 241	
Opplysninger relatert til årets tall i hele tusen kroner				
Inngående balanse 01.01.2021	7 892	54 810	19 045	81 747
+/-Andel årets resultat	1 467	5 253	2 516	9 236
Utbytte	-400	-3 333	-2 208	-5 941
	8 959	56 730	19 354	85 042

Note 7 Aksjer og andeler i andre selskap mm.

Tall i hele tusen kroner	Eierandel	Anskaffelseskost	Balanseført verdi
Anleggsmidler:			
Bama Industri AS	7,90 %	4 273	4 273
VFG Eigedom AS	17,10 %	3 500	3 500
Graminor AS	4,80 %	2 271	2 271
Landkreditt Forsikring AS	1,23 %	745	745
Sagaplant AS	34,00 %	680	680
Overhalla Klonavlssenter AS	41,94 %	500	500
Telefrukt AS	10,00 %	340	340
Landbrukets Dataflyt SA	7,70 %	320	320
Njøs Næringsutvikling AS	22,22 %	103	103
Lier Fruktlager AS	15,90 %	81	81
Landbrukets Klimaselskap SA	6,25 %	50	50
Schweigaards gate 34 AS	0,76 %	0	0
Agrikjøp AS	2,30 %	0	0
Konservesfabrikken AS	39,49 %	0	0
Bunes Fryselager AS	4,00 %	0	0
		12 863	12 863

Aksjer som fremkommer av denne note med eierandel mellom 20 % og 50 % vurderes som uvesentlige for innarbeidelse etter egenkapitalmetoden.

Note 8 Fordringer

Tall i hele tusen kroner	2021	2020
Kundefordringer		
Kundefordringer til pålydende	206 024	220 217
Avsetning til tap på kundefordringer	-3 117	-3 117
Kundefordringer i balansen	202 907	217 100
Andre kortsiktige fordringer		
Øvrige kortsiktige fordringer	158	414
Sum	158	414
Andre langsiktige fordringer		
Andre langsiktige fordringer	1 354	1 397
Sum	1 354	1 397

Note 9 Skatt

Tall i hele tusen kroner	2021	2020
Betalbar skatt fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad	27 423	11 881
<i>Permanente forskjeller:</i>		
Verdiendring finansielle eiendeler	5 179	-6 962
Resultat tilknyttede selskap	-9 236	-6 715
Mottatt utbytte	-6 429	-3 281
Gevinst ved salg av aksjer	-21 111	0
Andre permanente forskjeller	235	304
Sum permanente forskjeller	-31 362	-16 654
Endring midlertidige forskjeller:	-9 029	6 027
Inntekt før anv. av fremførbart underskudd	-12 968	1 254
Anvendelse av/overføring til fremførbart underskudd	12 968	-1 254
Grunnlag betalbar skatt på årets resultat	0	0
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt:		
Forskjeller som utlignes:		
Driftsmidler	28	-60
Kundefordringer	-3 081	-3 117
Netto pensjon	-2 992	-2 029
Avsetninger	0	-9 870
Underskudd til fremføring	-246 921	-233 952
Begrensing balanseføring uts. skattefordel	252 966	249 028
Sum	0	0
Utsatt skatt (22 % / 22 %)	0	0
Årets skattekostnad:		
Formuesskatt	490	500
Korreksjon tidligere år	-4	31
Sum	486	531

Note 10 Egenkapital og bevegelse i egenkapitalen i 2021

Tall i hele tusen kroner			
	Andelskapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.20 iht avlagt regnskap	1 523	253 083	254 606
Årets endringer i egenkapital			
Årets resultat	0	26 937	26 937
Egenkapital 31.12.21	1 523	280 020	281 543

Gartnerhallen SA har 1047 betalende medlemmer pr 31.12.21.

Andelene i Gartnerhallen SA er pålydende kr 200.

Hver av styremedlemmene har en andel i Gartnerhallen SA, unntatt ekstern styrerepresentant.

Note 11 Pantstillelser og garantiansvar

Pantstillelser

Som sikkerhet for kassekreditten er stillet pant i kundefordringer, aksjer i Norgro AS og varelager.

Garantiansvar

Gartnerhallen deltar i oppgjørs- og driftskredittordningen for Landbruket. Gartnerhallen garanterer sammen med øvrige samvirkeorganisasjoner og Strand Unikorn for 50% av bankens bevislige tap på den enkelte medlems driftskreditt. Gartnerhallens ansvar ut ifra bevilget beløp er på 121 mill kr pr 31.12.21 (132 mill pr 31.12.20). Gartnerhallen SA har garantiansvar for 271 produsenter inn under ordningen (329 i 2020). Det har ikke vært noen tap i 2021.

Note 12 Verdipapirer

Tall i hele tusen kroner	2021	2020
Obligasjonsfond	55 320	16 108
Aksjefond	-	63 132
Sum	55 320	79 240

Av kontantbeholdningen er 2.433.000 bundet på skattetrekkkonto.

Note 13 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Tall i hele tusen kroner	2021	2020
Ubenyttet del av kassekreditt	60 000	60 000
Bankinnskudd *)	170 716	119 996
Sum	230 716	179 996

Av kontantbeholdningen er 2.433.000 bundet på skattetrekkkonto.

*) Pr 31.12.21 er 138,8 mill kr av bankinnskuddet plassert på konto med særskilt rente i Sparebank 1 Østlandet.

Til årsmøtet i Gartnerhallen SA

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Gartnerhallen SAs årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 27. april 2022

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Herman Skibrek'.

Herman Skibrek
Statsautorisert revisor

Gartnerhallens representasjon 2021

Organisasjoner og institusjoner

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)
Nils Olve Gillund (leder) og Aud Mari Folden

Kvalitetssystem i landbruket (KSL)

Faggruppe Plante- Miljø- og Ressursforvaltning
Kjetil Lerfall (leder), Elisabeth Fjærvoll Olsen (vara)

Faggruppe Helse, Miljø og Sikkerhet Medlem
Medlem Arve Gladheim

Norsk Landbrukssamvirke

Garantiutvalget
Medlem Ingar Gunstad

Rådgivende utvalg for forskningsspørsmål (RUF)
Medlem Ellen-Margrethe Hovland

Rådgivende utvalg for samvirke- og kompetanse-
spørsmål (RUSK)
Medlem Gunn Jorunn Sørum

Norges Bondelag

Representantskapet/Årsmøtet
Medlem Nils Olve Gillund, Aud Mari Folden (vara)

Grøntutvalget

Medlem Harald Oskar Buttedahl

Forum for Norsk Grønt
Elisabeth Morthen

Tilknyttede selskaper

Grofondet AS (tidl. GRO Eiendom AS) 33,33 %
Styret – Nils Olve Gillund og
Elisabeth Morthen/Kai Knutsen

BaGa Eiendom AS 25,00 %
Styret – Nils Olve Gillund og Ingar Gunstad

Norgro AS 20,00 %
Styret – Elisabeth Morthen

Aksjer eller andeler i andre selskaper:

Bama Industri AS 7,90 %
Styret – Nils Olve Gillund og
Kai Knutsen (observatør)

Overhalla Klonavlsenter AS 41,95 %
Styret – Ole Davidsen*,
Ellen-Margrethe Hovland (vara)

Graminor AS 4,80 %
Styret – Elisabeth Morthen og
Ellen-Margrethe Hovland (vara)

Njøs Næringsutvikling AS 22,22%
Styret – Ellen-Margrethe Hovland

Sagaplant AS 34,00 %
Styret – Thorleif Müller (leder)
Arve Gladheim (vara)

Telefrukt AS 10,00 %
Styret – Kai Knutsen

Lier Fruktlager AS 15,90 %
Styret – Harald Oskar Buttedahl

Landkreditt Forsikring AS 1,23 %
Schweigaards gate 34 AS 0,81 %

Agrikjøp AS 2,30 %

Landbrukets Dataflyt SA 7,70 %

Konservesfabrikken AS 39,49 %
Styret – Harald Oskar Buttedahl (leder),
Ingar Gunstad (nestleder)

Bunes Fryseler AS 4,00 %
Styret – Stig Henning Waage,
Mia Robinson Lundgren (vara)

* Aud Mari Folden ble valgt som Styreleder i
Overhalla Klonavlsenter AS på generalforsamlingen
i mars 2022

Tillitsvalgte i Gartnerhallen SA 2021

Landsstyret

Nils Olve Gillund, Stange (styreleder)
Aud Mari Folden, Levanger (nestleder)
Ingunn Haugen Hegdal, Asker
Annelin Sveinsvoll, Voll
Kjetil Lerfall, Hardanger
Harald Oskar Buttedahl, Tranby

Valgkomité

Kristian Guren, Rygge (leder)
Håkon Myklebust, Valldal (nestleder)
Torleif Holtskog, Gvarv
Olav Galtvik, Frosta
Are Sætre, Namnå Jan Terje Vignes, Finnøy

Regionstyrene

GH Viken

John Gunnar Swang, Sylling (leder)
Kristian Guren, Rygge (nestleder)
Knut Amund Surlien, Svelvik
Grethe Bergflødt Sylling, Sylling
Trygve Andreas Kubberød, Drøbak

GH Mjøsen

Louise Gjør, Stange (leder)
Halfdan T. Mælum, Arneberg (nestleder)
Rune Hagelund, Gaupen
Are Sætre, Grøa
Lars Erik Gundersen, Ridabu

GH Sør

Jarl Olav Rugtveit, Akkerhaugen (leder)
Per Arne Hoppestad, Skien (nestleder)
Aanon Midstue, Grimstad
Møyfrid Sørrestad Hem, Stokke
Ole Christoffer Røste, Notodden

GH Rogaland

Jørgen Wølstaad, Hafrsfjord (leder)
Jon Magne Refsnes, Orre (nestleder)
Kåre Reed, Skjold
Sigurd Slettebø, Bryne
Helene Bø, Fogn

GH Vest

Ivar A. Slinde, Slinde (leder)
Gunnhild Jaastad, Grimo (nestleder)
Ole Wegard Iversen, Smøla
Signe Opdal, Innvik
Mette Heiberg, Kaupanger

GH Trøndelag

Egil Minde, Frosta (leder)
Kari Helga Viken, Frosta (nestleder)
Johan Hernes, Frosta
Stein Aasmund Ørstad, Oppdal
Ole Johan Lysberg, Overhalla

GH Nord

Olav Grundnes, Moen (leder)
Alf Helge Utby, Moen (nestleder)
Jan Helge Mæle, Stakkvik
Elisabeth Holand, Leknes
Henning Holand, Engeløya

GH Industri

Ivar Gulseth, Skien (leder)
Frys/grønt: Ole Andreas Ringdal Brekke, Larvik
(nestleder)
Potet: Amund Holen, Galterud
Hermetikk: Leif Johan Rugsland, Tveit
Salat: Arne Kristoffer Enger, Sylling

Sentrale kulturansvarlige produsenter (SKP) i 2021

Agurk	Kristian Guren, Rygge
Beter	Roy Bjarne Hasle, Dilling
Blomkål	Martin Sørum Lier
Bringebær	Omar Vangsnes, Vangsnes
Brokkoli	Dag Einar Lian, Lier
Fryste røde bær	Håkon Myklebust, Valldal
Gulrot kg/bt.	Øystein Fredriksen, Færvik
Hodekål	Anders Hørthe, Sylling
Isbergsalat	Henrik Raastad-Hoel, Nøtterøy
Jordbær	Tom Christensen, Åsgårdstrand
Kinakål	Hans Bernhard Justad, Gullaug
Kjernefrukt	Knut Amund Surlien, Svelvik
Knollselleri/stangselleri	Anita Bragstad, Lier
Kålrot	Thorleif Bernhard Dahl, Nordre Frogn
Løk	Olav Brataas, Åsgårdstrand
Mandelpotet	Stig O. Haarseth, Rendalen
Moreller	Tomas Hesthamar, Utne
Plommer	Knut Amund Surlien, Svelvik
Potet	Ivar Skramstad, Vang
Purre*	Helge Heen, Gullaug
Solbær	Øistein Reppe, Nes på Hedmarken
Spesialsalater/Veksthus	Per Osmund Espedal, Lierstranda
Tidligpotet	Knut Salve Lunden, Grimstad
Tomat	Ola Sunde, Orre
Urter	Hans Erik Fuglerud, Lier
Økologisk	Jens Edvard Kase, Rygge

* Petter Gjestvang overtok som SKP på purre 1. april 2022

gartnerhallen

Bildekreditering:

s. 1, 6, 7, 13, 15, 16, 17, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 33, 37, 40, 43, 50, 67, 73: Gunn Jorunn Sørum

s. 4, 5, 7, 14, 21, 23, 25, 41, 42: Marte Erika Lühnenschloss Johansen

Design: 07 Media